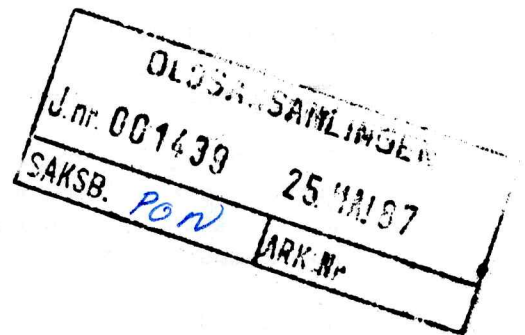

Sak			
ETABLERING STIFTELSE - HARDANGERVIDDA MUSEUM, HOL KOMMUNE, BUSKERUD.			
Dok.nr.	Dato	Dokument (type, tittel)	Merknader
1	20.05.87	Brev fra Tott Aspelin til U.O.	
2	27.01.88	Informasjon nr.1, 1988	
3	22.02.88	Fagplan for Hardangervidda Museum	
4	10.03.88	Svar på 3 ved Arne Emil Christensen.	
5	21.03.89	Invitasjon til medlemskap i Hardanger- viddas Museums venneforening.	

HOL KOMMUNE
KULTURSTYRET
3576 HOL

J.nr. 801/87

Arkiv

Sak

3576 HOL 20. mai 1987

ETABLERING STIFTELSE - HARDANGERVIDDA MUSEUM

Vedlagt oversendes etableringsplan for Hardangervidda Museum og referat fra møte med kommuner og fylkeskommuner om stiftelsen 15. mai på Dagali.

Nemndas forslag til fordeling av andre fylker- og kommuners økonomiske forpliktelser finnes på side 4 i referatet.

En vil be om at saken realitetsbehandles i fylker og kommuner så snart råd er, slik at det enedelige stiftelsesmøtet og representantskapsmøte kan bli i september dette år.

arbeidsutvalget for
HARDANGERVIDDA MUSEUM
Tott Asplin
Tott Asplin
kultursekr.

ADRESSELISTE

Telemark fylkeskommune, fylkeshuset, 3701 Skien
 Tinn kommune, Torget 1, postboks 27, 3661 Rjukan
 Vinje kommune, 3890 Ytre Vinje

Buskerud fylkeskommune, her
 Nore og Uvdal kommune, 3630 Rødberg
 Rollag kommune, 3626 Rollag
 Hol kommune, 3576 Hol

Hordaland fylkeskommune, Strandgt. 196, postboks 1923, 5011 Nordnes
 Odda kommune, 5750 Odda
 Ullensvang kommune, 5780 Kinsarvik
 Eidfjord kommune, 5783 Eidfjord
 Ulvik kommune, 5730 Ulvik

Sogn og Fjordane fylkeskommune, 5840 Hermansverk
 Aurland kommune, 5745 Aurland

Aksjonskomite:

Turid Hjertaas, 3515 Krøderen
 Torill Thømt, 3540 Nesbyen
 Svein-Erik Jensen, Rosenkrantzgt. 11, her
 Osvald Medhus, 3576 Hol
 Kåre Sønsterud, 3588 Dagali
 Tott Asplin, 3580 Geilo
 Geir Helgen

Andre:

Universitetet i Bergen, Historisk Museum, v/arkeolog Svein Indreliid,
 Joachim Frielesgt. 3, 5000 Bergen
 Universitetets Oldsaksamling v/arkeolog Arne Emil Christensen.
 Ulf Kløve, 3580 Geilo

HOL KOMMUNE
KULTURSTYRET
3576 HOL

REFERAT FRA MØTE OM HARDANGERVIDDA MUSEUM PÅ DAGALI 14/5-87.

Se vedlagt deltagerliste.

Innledning:

Fylkesordfører i Buskerud Åse Klundelien ønsket velkommen, og hun ga uttrykk for håp om at det videre praktiske arbeid med Hardangervidda Museum nå måtte komme over på mer formelt grunnlag ved at en stiftelse ble etablert.

Etableringsplanen er laget og det arbeides med fagplanen. Med stiftelsen som grunnlag for Hardangervidda Museum, gis det muligheter for samarbeid mellom offentlige og private interesser.

En regner med bygging av museet i to trinn. Finansiering av prosjektet er det laget plan for, men ennå er ikke noen offentlig instans søkt. Det bør gjøres formelt når stiftelsen er etablert, slik at det blir stiftelsen som står ansvarlig.

Kostnadsoverslaget har en anslagssum på 44.8 millioner kroner. I denne summen er endel utgifter ikke tatt med. Totalkostnadene vil dermed bli større.

Det har vært lett å snakke om ideen om et Hardangervidda Museum. Det har vært vist stor interesse og begeistring. Holdningen blir litt mer avventende når det kommer til kroner og øre. Grunnlaget synes likevel positivt nok til at en arbeider videre.

Finansieringsplanen dekker første byggetrinn. Driftsutgiftene til den museale virksomhet dekkes av fylkeskommunen. Hardangervidda Museum bør anerkjennes som et nasjonalt museum. Dette må styret gjøre noe formelt med.

Skal ideen om et Hardangervidda Museum realiseres, er vi avhengig av et regionalt samarbeid.

Det er også viktig at en så snart som mulig kan komme igang med aktiviteter på det området hvor museet skal ligge. Dette vil markere og konkretisere Hardangervidda Museum.

* * *

Informasjon:

Formannen i nemnda som har arbeidet med Hardangervidda Museum, Kåre Sønsterud, redegjorde videre for tanker og ideer som er nedfelt i etableringsplanen.

Kilden til ideen er fra 1970-årene, da Hardangervidda var i brennpunktet i flere sammenhenger - nasjonalparken, de 5 landskapsvernområdene og kraftutbygging. Dagali var i alle sammenhenger sterkt berørt. Ikke noe annet bygdesamfunn rundt Vidda ble så sterkt berørt, og ut av alt dette vokste tanken om et Hardangervidda Museum fram.

Hol kommune ble bedt om å arbeide med planen, deretter Buskerud fylke og nå andre kommuner og fylker rundt Vidda.

En ber nå om et samarbeid med de kommunene som ligger rundt Vidda. Fra før har kommunene sine kommunikasjonsårer til Vidda, nå bør det bygges

et sambandsnett rundt Vidda med Hardangervidda Museum som steinen i ringen.

Arkitekt Bjart Mohr har laget utkast til arkitekttegninger til Hardangervidda Museum. Disse er et godt utgangspunkt for videre arbeid med planen. Bygningens form illustrerer en fjelltopp - en kulturtopp blandt Viddas naturtopper - som favner om areal og tid. Museet skal være et tverrfaglig museum. Høyfjellets natur er sårbar. Det er eksistensgrensen for mange planter og dyr. Forvaltningen av området krever kunnskap og viten om samspillet mellom kultur og natur.

I dette samspillet vil Hardangervidda Museum stå sentralt med et bredt arbeidsfelt og stor kontaktflate.

Brosjyren som er laget om museet er blitt til i samarbeid med mange krefter, men spesielt må naturfotografen Johan Brun nevnes som har både fotografert, arbeidet med layout og tekst.

Arbeidet med å etablere en venneforening er kommet igang, og en håper på å oppnå støtte fra private og fra nasjonale og internasjonale organisasjoner.

Fagmiljøet her i landet har også vist interesse og har vært villig til samarbeid og rådgivning. Fagplanen arbeides det videre med i nært samarbeid med fagmiljøet. Østlandsforskning har arbeidet med en oversikt over de skriftelige kilder.

Fagplanen håper vi skal kunne lages rasjonelt og rimelig ved hjelp av resurspersoner fra de ulike fag- og universitets-miljø samlet til et 2-3 dagers seminar ledet av f.eks. Østlandsforskning. Ved hjelp av edb skal fagplanen kunne være klar når seminaret er ferdig.

Til nå er det vertskommunen og Buskerud fylke som har hatt det økonomiske ansvar. 120.000 kr. er bevilget. Beløpet skal dekke utgifter til møtevirksomhet, brosjyre og arkitektskisse samt at en regner med mulighet til dekning av utgifter til fagplan. En håper at opplegget til finansieringsplan som er lagt fram kan realiseres.

Arbeidsoppgaver videre blir etablering av stiftelsen, arbeid med statuttene, arbeid med venneforeningen, søknader til Kulturrådet o.a., arbeid med fagplan, representantsskapsmøte, driftsbudsjett, bemanningsplan og framdrift av byggeplan.

I Dagali er det sendt rundt liste til dugnad blandt bygdefolk. Det er kommet tilsagn om arbeid og ytelser som er kostnadsberegnet til kr. 183.000 kr.

* * *

Drøftinger:

Før drøftingene kommunene og fylkeskommunene imellom, ble det gitt uttrykk for at de fleste kommunene fortsatt var midt i behandlingsprosedyren av saken i sine hjemkommuner, og at det derfor var vanskelig på dette tidspunkt å gå inn i stiftelsen. Før saken kan ferdigbehandles, er det ønskelig å få fram de økonomiske konsekvenser for den enkelte kommune.

Eidfjord var eneste kommune som var rede til å gå med i stiftelsen. Odda kommune slutter seg til statuttene, men vil endre språkformen.

Ordfører i Per M. Bakkegard, sa at heller ikke Hol kommune har gjort formelt vedtak i saken, men tilskudd har vært gitt og saken har hele tiden blitt positivt mottatt, og det er ikke kommet fram motforestillinger til slik finansieringen er tenkt gjennomført. Fordelingen mellom Nore og Uvdal og Hol kommuner synes rimelig.

* * *

Fellesuttale:

Etter de interne drøftinger kommunene i mellom (Rollag, Eidfjord, Tinn, Odde, Aurland og Telemark fylkeskommune), ble følgende fellesuttale satt fram av kultursjefen i Aurland:

- Språkformen bør være nynorsk, da det er den naturlige språkform for kommunene rundt Vidda. Det anbefales derfor at statuttene og øvrige virksomhet blir på nynorsk.
- Nemnda blir bedt om å lage forslag til fordeling av de 4 mill. kroner som etter finansieringsplanen er ment dekket av andre fylkeskommuner og kommuner. En mente at det var vanskelig for kommunene på egenhånd å komme fram til en konkret sum som kan brukes ved kommunenes realitetsbehandling av saken.

Det foreslås forøvrig at de tre fylkeskommunene deltar i finansieringen med 1 million kroner hver, den siste million fordeles kommunene imellom.

- Det ble påpekt at kommunenes representasjon i styret var svak, og at dette kunne rettes ved at de tre fylkeskommunene valgte en representant hver fra en av de aktuelle kommuner som har grense mot Vidda.

Ellers ble det gitt uttrykk for at en ser fram til fagplanen, og den faglige bistand museene forøvrig rundt Vidda vil kunne få fra Hardangervidda Museum. Eidfjord er interessert i direkte samarbeid med HM.

Hol kommunes og Nore og Uvdal kommunes andeler i finansieringen var ennå ikke realitetsbehandlet i de respektive kommuner. Kulturstyrene vil med det første legge fram forslag til sine formannskap slik at sakene kan behandles i kommunestyrene før sommerferien. Det vil passe også med behandlingen av langtidsbudsjettet. En ber nemnda også vurdere finansiering over flere år.

Hols ordfører bemerket også at han synes et representantskap på 40 medlemmer var i største laget.

Åse Klundelien avrundet med å takke for fremmøtet, og lovet å behandle i nemnda de forslag til endringer som var framsatt, og å utarbeide forslag til fordeling av de 4 millioner til fylker og kommuner utenom Buskerud. En regner da med at saken realitetsbehandles i kommuner og fylkeskommuner så snart råd er, og at det endelige stiftelsesmøte og representantskapsmøte blir i september dette år.

* * *

Nemndas forslag til fordeling av andre fylker- og kommuners økonomiske forpliktelser:

Etter møtet utarbeidet nemnda følgende forslag til fordeling:
(Se Etableringsplanen kap. 7.2 FINANSIERING - kapitlet blir stående,
men med følgende tillegg:

Andre fylkeskommuner og kommuners andel - 4 mill. kr. (engangs-
spørring til bygging, ikke til drift) fordeles slik:

-Telemark fylkeskommune	kr. 1.000.000
-Hordaland fylkeskommune	" 1.000.000
-Sogn og Fjordane fylkeskommune	" 500.000

(Sogn og Fjordanes andel halvert. Dette fordi fylkets
grensetilknytning til Vidda er mindre.

De resterende 1.5 mill. kr. (av 4 mill. kr.) fordeles med
minimum kr. 250.000 i gjennomsnitt
fra hver av de 8 kommunene som er aktuelle (Rollag, Tinn, Vinje, Odde,
Ullensvang, Eidfjord, Ulvik og Aurland kommuner). Beløpet kan for-
deles over 2 budsjettår. Kommunene kan eventuelt låne eller garantere
for lån og betale renter og avdrag for disse. Premissene for at
kommunen kan gå inn i stiftelsen er at de blir med på finansieringen
etter ovenstående fordeling.

Vedlagte etableringsplan er blitt endret som følger:

s.8:

ORGANISASJONSFORM FOR HARDANGERVILDA MUSEUM

6.1

2. linje: Stiftelsen får et representantskap, bestående av 2
representanter
13. linje: c) 3 representanter velges fra og av de øvrige fylker og
kommuner.
14. linje: d) 1 representant velges fra og av de offentlige
institusjoner.

s.9:

6.2

pkt.3: Stiftelsen er undergitt de bestemmelser som til enhver tid
gjelder for private stiftelser, herunder møtebok, regnskap og
revisjon. Den administrative målformen skal være nynorsk.

pkt.4 - 4. linje: -fra hver av de øvrige tilgrensende kommuner til
Vidda.

6. linje: -fra hver av de øvrige tilgrensende fylkeskommuner
til Vidda.

pkt.5 - 5. linje: 3 fra øvrige kommuner og fylkeskommuner og 1 fra

Ref. Irene M. Asplin
kultursekretær i Hol.

Tilstede Dagali 14/5:

Knud Røshus

Finn Hirtas
SVEIN-ERIK JENSEN

Åse Klundtun

Johan Kummerow

Paul Fredrik
Ej. Fjellman

Helge Songe

Oluf Jacobsen

Inn M. Bakkegard

Gunnar Jørgensen

Oswald Iulid

Herleiv Aylheim

Oswald Inthorn

Olof H. Sandstøl

Nils Ole Kvåle

Ragnhild Herstad

Ulf Kløve

Jane S. Hauge

All Grimstvedt

Aller Lise-Jørgensen

Torill Thømt

Tor Arne

Kare Sonsterud

Hol kommune, kultursjef

Buskend fylkeskomm. form. ^{for kultur} i Hardanger
— " — fyl. kultursjef

Buskend fylkeskomm. fylkesordf.

Odda kommune, kulturstyrem.
— " — kultursjef

Ræy kommune, ordf.

Tinn kommune, kultursekretær

— " — kulturstyveformann

Hol kommune, ordførar.

Arne/Hodde kom., ordførar

Aurland kommune ordførar

Aurland kommune - kultursjef

Arbeidskomiteen

Tilnærte fylkeskommune

Eidfjord kommune, kultursekr.

— " — kulturstyremed.

Hol kommune. For en av i

Hol museum. Hardanger vidde
Museum Venner.

DT-BB.

Hallingdalen

Hallingdalen

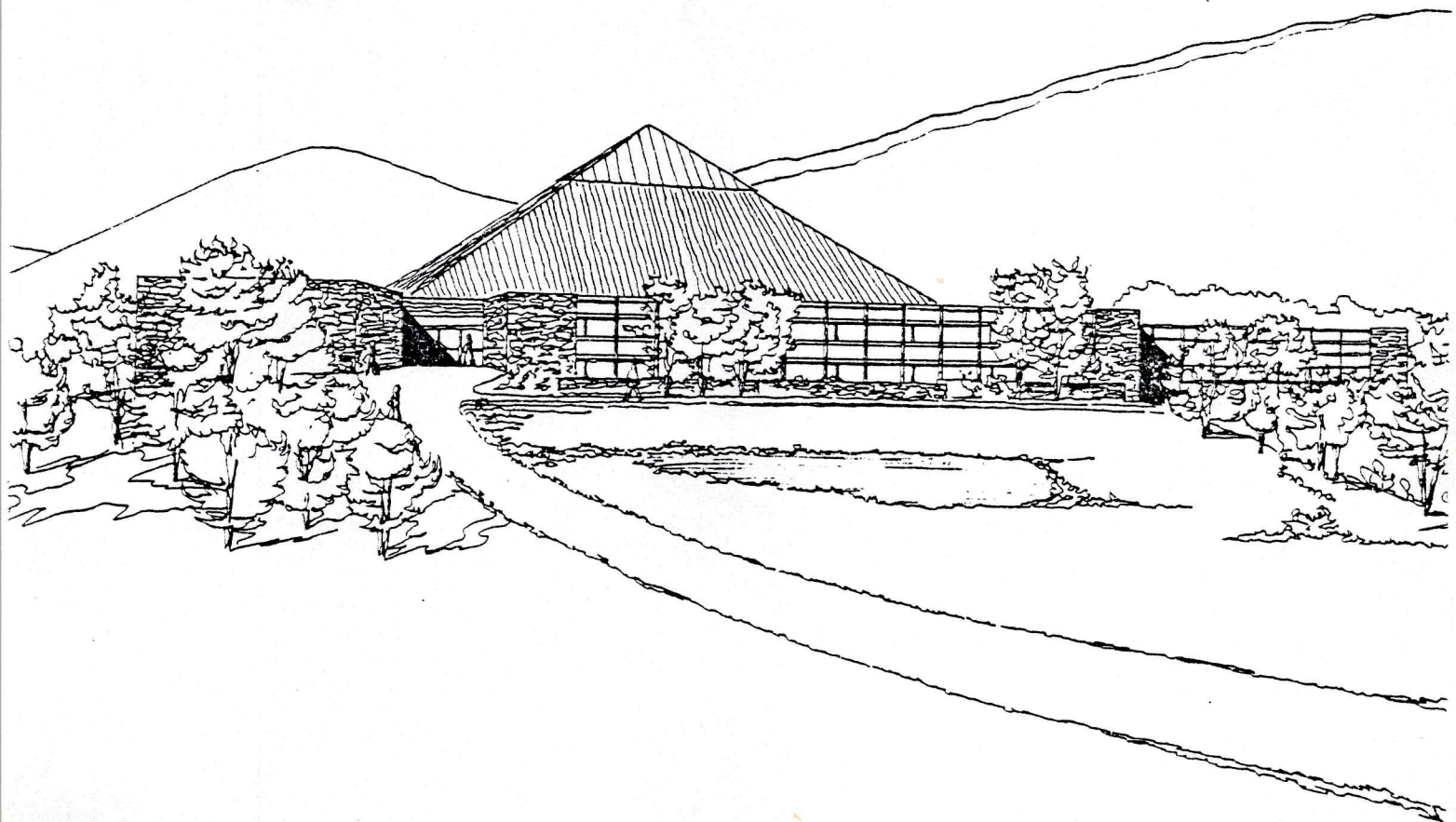
Distriktskonservator - Hallingdal

Kultursekr. Hol kommune

Nemnda for Hardangervidde Museum

HARDANGERVIDDA MUSEUM

-ETABLERINGSPLAN

FORORD

Hardangervidda Museum vil bli et senter for innsamling, bevaring, forskning og formidling om Vidda i fortid, nåtid og i framtid.

Dette planutkastet har som hensikt å gi en oversikt over

- målsetting og innhold for museet,
- organisasjonsform
- forslag til lokalisering og
- forprosjekt for bygg med foreløpig kostnadsoverslag.

Som vedlegg følger uttalelser fra universitetene i Bergen og Oslo og en kort historisk oversikt over arbeidet med planene for Hardangervidda Museum.

Dette planutkastet forutsettes å kunne være grunnlag for behandling i fylkeskommuner, kommuner og offentlige institusjoner med sikte på å ta stilling til deltakelse i prosjektet Hardangervidda Museum.

En egen fagplan for oppbygging og drift av museet vil bli utarbeidet i samarbeid med museale faginstanser og interesserte institutt ved universitetene i Oslo og Bergen.

INNHALDSFORTEGNELSE

- Kap. 1 Sammendrag
- Kap. 2 Målsetting for Hardangervidda Museum.
- Kap. 3 Museets innhold, arbeidsformer og aktiviteter.
- Kap. 4 Plassbehov, romprogram og bemanning.
- Kap. 5 Lokalisering av Hardangervidda Museum.
- Kap. 6 Organisasjonsform for Hardangervidda Museum, statutter for stiftelsen.
- Kap. 7 Kostnadsoverslag, finansiering og drift.
- Kap. 8 Oversikt over arbeidet med Hardangervidda Museum.

Vedlegg:

- 1. Kart og tegninger utarbeidet av arkitekt Bjart Mohr.
- 2. Uttalelser.
- 3. Håndgivelse.
- 4. Brosjyre.
- 5. Oversikt over romprogram andre museer.

1. SAMMENDRAG.

1.1 MÅLSETTING FOR HARDANGERVIDDA MUSEUM.

Hardangervidda er Nord-Europas største høgfjellsslette, og med en kulturhistorie som går tusenvis av år tilbake i tid, et unikt fjellområde i nasjonal og internasjonal sammenheng. Å gi et speilbilde av denne rike natur og kultur, må være en målsetting for Hardangervidda Museum.

1.2 MUSEETS INNHOLD, ARBEIDSFORMER OG AKTIVITETER.

Hardangervidda må få et tverrfaglig høgfjellsmuseum som kan drive innsamling, bevaring, forskning og formidling om Vidda i fortid, nåtid og framtid.

Museet skal være et natur- og kulturhistorisk museum. Det skal legges vekt på å vise samspillet mellom natur og mennesker - et samspill som hele verden blir mer og mer avhengig av.

Hardangervidda Museum skal samarbeide med museer, offentlige fag- og læreinstitusjoner, forvaltningsorgan og organisasjoner som har tilknytning til og interesser på Vidda. Museet skal samle det registrerings- og forskningsmaterialet som finnes om Vidda og bygge videre på dette.

Museet skal i sin virksomhet legge opp til aktiviteter som interesserer og engasjerer f. eks. turer, turløyper, verkstedaktiviteter, seteroppford, kol- og tjærebrenning osv.

1.3 Plassbehov, romprogram og bemanning.

Plassbehov og romprogram er utarbeidet på grunnlag av oversikter og analyse over andre museer, som har relevanse i dette tilfellet, samtidig som det er tatt hensyn til ønsker og behov fra fag- og læreinstitusjoner.

Et forprosjekt med kart og tegninger er utarbeidet av arkitekt Bjart Mohr. (Vedlegg 1.)

Ved bemanning av museet søkes flest mulig fagdisipliner dekket, men oppbygging og utvikling av museet må skje gradvis. En bemanningsplan vil bli utarbeidet i samsvar med dette. I første omgang tar en sikte på å engasjere folk til registreringsarbeidet. Når byggeprosjektet skal igangsettes, må det tilsettes en administrativ leder.

1.4 LOKALISERING AV HARDANGERVIDDA MUSEUM.

Hardangervidda Museum må lokaliseres i nær tilknytning til Vidda og med gode kommunikasjonsforhold.

Museet foreslås lagt til Dagali. Seterdalen gir nær tilknytning til Sentralvidda. Rv. 8 går gjennom Dagali. Jernbaneforbindelse over Geilo og Rødberg. Dagali lufthavn har flyruter til Oslo, Bergen og Stavanger.

1.5 STATUTTER OG VEDTEKTER.

Hardangervidda Museum etableres som en stiftelse. Departement, fylkeskommuner og kommuner rundt Vidda, statlige fag- og læreinstitusjoner, organisasjoner og privatpersoner inviteres til å delta. Stiftelsen organiseres med representantskap, styre, arbeidsutvalg og venneforening. Endelige vedtekter godkjennes av Fylkesmannen i Buskerud.

1.6 KOSTNADSOVERSLAG, FINANSIERING OG DRIFT.

Arkitekt Bjart Mohr har utarbeidet kostnadsoverslag med total anleggssum pr. 01.06.86 kr. 44.880.000. Samlet brutto gulvareal er 6680m².

Ikke medtatt: Tomt, finansieringskostnader, utstillingsutstyr/montere/møbler/løspøre, telefon/calling.

En tar sikte på et første byggetrinn innenfor rammen av 30 millioner kroner.

Nå det gjelder driftsbudsjettet forutsetter komiteen at Hardangervidda Museum blir opptatt i tilskuddsordningen for halvoffentlige museer.

1.7 OVERSIKT OVER ARBEIDET MED HARDANGERVIDDAS MUSEUM.

Informasjon om prosjektet Hardangervidda Museum er gitt ved møter og gjennom radio og aviser. En brosjyre for museet er utarbeidet. Opplysninger om museumsplanen kan fåes ved henvendelse til Hol kommune eller Buskerud fylkeskommune.

I 1985 valgte Hol tiltaksråd ei arbeidsnemnd bestående av tiltakssjef i Hol Osvald Medhus, kultursekretær i Hol Tott Asplin, distriktskonservator i Hallingdal Torill Thømt og formann i tiltaksrådet Kåre Sønsterud. Arbeidsnemnda fikk i oppdrag å fremsette et planutkast om Hardangervidda Museum. Interessen for planene har vært stor, og etter informasjonsmøte om saken på Dagali i september 1985, ba Buskerud fylkeskommune om å få bli representert i nemnda. Fra fylkeskommunen har følgende deltatt: fylkesordfører Åse Klundelien, formann i hovedutvalget for kultur Turid Hjertaas, fylkeskultursjef Svein-Erik Jensen og fylkeskonservator Geir Helgen.

2. MÅLSETTING FOR HARDANGERVIDDA MUSEUM

Hardangervidda er et unikt fjellområde. Som den største høgfjells-sletta i Nord-Europa og med en kulturhistorie som strekker seg iallfall 7 - 8, kanskje 9000 år tilbake i tida, representerer Vidda noe særegent og enestående ikke bare i Norge, men i hele Europa. Det må være ikke bare en lokal, men en nasjonal oppgave å bygge opp et museum for Hardangervidda.

Arbeidsområdet for museet vil først og fremst være høgfjellet, men også randsonene og bygdene opp og inntil Vidda kan/vil det være nødvendig og riktig å beskjeftige seg med i mange sammenhenger. I den utstrekning bygdene trekkes inn bør dette skje i forståelse med lokalmuseer og lokalområdet.

Den geografiske avgrensing foreslås å være den samme som for Rådet for Hardangervidda.

MÅLSETTING FOR HARDANGERVIDDA MUSEUM:

- 2.1 Hardangervidda Museum skal være et tverrfaglig høgfjellsmuseum som skal drive innsamling og bevaring, forskning og formidling om Hardangerviddas natur- og kulturhistorie. Museet skal organiseres som en del av det samla museumsvesenet i landet. Museet skal arbeide for å få representative samlinger og skal gjøre livskår og driftsformer levende ved hjelp av utstillinger, demonstrasjoner, kurs, aktiviteter og andre tiltak.
- 2.2 Museet skal stimulere til interesse, kunnskap og respekt for Viddas historie og ressurser.
- 2.3 Museet skal uten avgrensing i tid bakover og framover vise utviklinga på Hardangervidda i hele sin variasjonsrikdom.
- 2.4 Museet skal ha som et viktig siktemål å legge tilrette og formidle sine kunnskaper og sin viten om fortida slik at de kan være oss til nytte i nåtid og framtid.
- 2.5 Hardangervidda Museum skal samarbeide med museer, offentlige faginstanser og læreinstitusjoner, forvaltningsorgan og organisasjoner som har tilknytning til Vidda.

3 MUSEETS INNHOLD. ARBEIDSFORMER OG AKTIVITETER.

3.1 MUSEETS INNHOLD.

Hardangervidda Museum skal være et natur- og kulturhistorisk høgfjellsmuseum der geologi, geografi, plante- og dyreliv blir sett i sammenheng med arkeologi og kulturhistorie.

Museet skal være et økologisk museum og vise samspillet og vekselvirkningen mellom natur og mennesker - et samspill hele verden blir mer og mer avhengig av.

Under naturhistorie kan en nevne emner som: landskap, klima, geologi, plante- og dyreliv. Under kulturhistorie kan en nevne alle grener og emner under arkeologi og etnologi (f. eks. landbruk med jakt, fangst, fiske, seterdrift og fehandel, navnegransking, skrepphandel, samferdsel, jernutvinning osv.) Andre emner som det også vil være naturlig å få med er kraftutbygging, historisk juss, turisme osv.

3.2 ARBEIDSPLAN FOR MUSEET.

Hardangervidda Museum skal være et tverrfaglig høgfjellsmuseum, som skal drive innsamling og bevaring, forskning og formidling om Hardangerviddas natur- og kulturhistorie.

Hardangervidda Museum vil søke å samle det registrerings- og forskningsmaterialet som finnes om Viddas natur- og kulturhistorie og bygge videre på dette med nye og utvidete systematiserte undersøkelser. En vil søke å bygge opp en kunnskapsbank om Hardangervidda, som etter hvert vil gi oss et fullstendigere bilde av utviklingen.

En vil også bygge opp egne gjenstandssamlinger for å ha eksempler tilgjengelig. I en tidlig fase vil det bli aktuelt å låne eller deponere gjenstander fra andre museer. Utlån av gjenstander fra privatpersoner vil bli forsøkt.

Hardangervidda Museum vil bli et kunnskapssentrum for området med kontakter bl.a. til universitetene for derved å videreutvikle og markedsføre viten.

Materialet som etterhvert kommer til museet, enten i form av gjenstander eller som dokumenterte kunnskaper, vil bli presentert i egne utstillinger bygget opp ved hjelp av foto, kart og gjenstander. Ved siden av utstillinger er det vel så viktig å kunne bygge opp en kunnskapsbank tilgjengelig for publikum i form av bibliotek med litteratur, foto, kart og forskjellige registre tilgjengelig gjennom EDB. Dette må kunne brukes av skoleelever, studenter, forskere så vel som turister.

For museet må det være en oppgave å formidle viten om Viddas natur- og kulturhistorie, slik at denne kan bli til praktisk nytte og gi grunnlag og fundament for bevaring, forvaltning og bruk av Vidda i nåtid og framtid.

3.3 AKTIVITETER VED ELLER I TILKNYTNING TIL MUSEET.

- a) Leirskoleaktiviteter, turer og turløyper til naturtyper og kulturminner eller severdigheter.
- b) Vekstedaktiviteter - tægarbeid, neverarbeid, treskurd, garving med bark, plantefarging, lage vidjespenning, sette opp skigard etc.
- c) Museumsseter med mjølking, ysting, kinning etc.
- d) Ridning, kløvjing, slepekjøring.
- e) Jernvinne, kol- og tjærebrenning.
- f) Abore med planter og trær typiske for Vidda.

3.4 FAGPLAN

En egen fagplan/arbeidsplan for oppbygging og drift av museet vil bli utarbeidet i samarbeid med museale faginstanser og interesserte institutt ved universitetene i Bergen og Oslo.

4. PLASSBEHOV, ROMPROGRAM OG BEMANNING.

4.1 PLASSBEHOV OG ROMPROGRAM.

Hardangervidda Museum vil være et dynamisk museum med delvis og tidvis skiftende utstillinger og arrangementer.

Plassbehovet og plassutnyttelsen kan derfor ikke finberegnes og dermed sies å være endelig.

Til grunn for den størrelsen som forslaget til museets bygningsmasse har fått, ligger en analyse og oversikt over andre museer som har relevans til Hardangervidda Museum. (Se vedlegg 5.)

Skogbruksmuseethar gitt mest inspirasjon og ligger nærmest det opplegg vi i dag kan tenke blir innhold og utforming av Hardangervidda Museum. Dette er hovedbegrunnelsen for den størrelse utstillingsavdelingen har fått. Den øvrige utforming med avdelinger, studieplasser, laboratorier og hybelplasser er utformet ut fra de behov universitetet og andre interesserte brukere har gitt uttrykk for å ha.

4.2 BEMANNING.

Hardangervidda Museum skal være tverrfaglig. Ideelt sett betyr det at det burde ansettes fagfolk innen alle relevante fagdisipliner. Dette ville være ønskelig, men neppe realistisk.

I utgangspunktet må det satses på en stamme av vitenskapelig og teknisk personale innen sentrale fagområder. I tillegg til dette må det legges opp til samarbeid og korttidsengasjement som kan dekke andre fagfelt.

Oppbygging og utvikling av museet må skje gradvis.

5. LOKALISERING AV HARDANGERVIDDA MUSEUM.

5.1 TILKNYTNING TIL VIDDA.

Hardangervidda Museum må lokaliseres i nær tilknytning til Vidda. Lokalområdet må kunne vise til naturkvaliteter og fornminner som er representative for Vidda og randsonen omkring.

Museet må ligge lett tilgjengelig for brukere og besøkende. Gode kommunikasjoner vil være av avgjørende betydning. Samarbeid med universiteter og andre institusjoner vil kreve lett og grei adkomst.

5.2 MUSEET FORESLÅES LAGT TIL DAGALI.

Dagali har gjennom Seterdalen nær tilknytning til Vidda. Seterdalen er rik på fornminner. Kommunikasjonsforholdene er gode.

Rv. 8 går gjennom Dagali. Det er jernbaneforbindelse både over Geilo og Rødberg. Dagali har flyplass med ruter til Oslo, Bergen og Stavanger. Muligheter er tilstede for sjøflyhavn, som kan nyttes i forbindelse med andre oppdrag på Vidda.

Gjennom Seterdalen er det veiforbindelse inn til Vidda fram til Ossjøen. Videre er Ossjøveien bygget fram til Haranatten. Planer foreligger for vei inn til Hardangervidda Nasjonalpark.

En har sikret seg areal for tomt (håndgivelse på tomteareal, se vedlegg 3.)

6. ORGANISASJONSFORM FOR HARDANGERVIDDA MUSEUM.

6.1 STIFTELSE.

Hardangervidda Museum etableres som en privat stiftelse.

Stiftelsen får et representantskap, bestående av 2 representanter for deltagende:

- vertsfylke
- øvrige fylker
- vertskommune
- øvrige kommuner
- offentlige fag- /læreinstitusjoner
- eventuelt venneforening

Styre for stiftelsen. 9 medlemmer.

- a) Vertskommunene oppnevner 3 representanter med vararepresentanter.
- b) Vertsfylket oppnevner 2 representanter med vararepresentanter.
- c) 3 representanter velges fra og av de øvrige fylker og kommuner.
- d) 1 representant velges fra og av de offentlige institusjoner.

Styret velger sin formann og nestformann. Styret kan nedsette arbeidsutvalg etter behov.

Fullstendige statutter legges fram for godkjenning til første representantskapsmøte. Disse tilpasses NKKM og NNML sine standardvedtekter, regler og bestemmelser for tilskott til halvoffentlige museer og lov om stiftelser (23. mai 1980 nr. 11).

Vedtektene behandles i representantskapet og sendes fylkesmannen i Buskerud for endelig godkjenning.

Det arbeides for at en venneforening blir opprettet.

6.2 STATUTTER.

1.

Stiftelsens navn skal være Hardangervidda Museum.

2.

Stiftelsen skal være et eget rettssubjekt som er dannet for å drive et tverrfaglig høgfjellsmuseum på Dagali. Museet skal drive innsamling, bevaring, forskning og formidling om Vidda i fortid, nåtid og fremtid. Stiftelsen kan inngå deponeringsavtaler for materiell og andre innretninger.

3.

Stiftelsen er undergitt de bestemmelser som til enhver tid gjelder for private stiftelser, herunder møtebok, regnskap og revisjon. Den administrative språkformen skal være nynorsk.

4.

Stiftelsen har et representantskap på inntil 40 medlemmer bestående av to representanter for:

- Hol kommune
- fra hver av de øvrige tilgrensende kommuner til Vidda
- Buskerud fylkeskommune
- fra hver av de øvrige tilgrensende fylkeskommuner til Vidda
- offentlige fag- og læreinstitusjoner
- eventuell venneforening.

Representantskapet møtes ordinært en gang i året etter innkalling av styret, men kan også sammenkalles ekstraordinært når minst 1/2 av medlemmene ber om det.

5.

Stiftelsen ledes av et styre på 9 medlemmer med personlige varamedlemmer. Styret oppnevnes for den kommunale valgperioden og skal bestå av to medlemmer fra Hol kommune, ett medlem fra Nore og Uvdal kommune, to fra Buskerud fylkeskommune, 3 fra øvrige kommuner og fylkeskommuner og 1 fra offentlige fag- og læreinstitusjoner. Oppnevning av styremedlemmene fra øvrige kommuner/fylkeskommuner og offentlige institusjoner skjer i sær møter i forbindelse med årsmøte i representantskapet.

6. Styret velger sin formann og nestformann for to år om gangen. Det er beslutningsdyktig når minst fem medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet er stemmen til formannen (eller hans stedfortreder) avgjørende. Museumsbestyrer er styrets sekretær og har tale- og forslagsrett.

7. Styret disponerer stiftelsens eiendeler og midler og kan meddele prokura. Stiftelsen tegnes av styreformannen og museumsbestyreren. Styret skal sørge for at eiendelene holdes forsvarlig assurert. Styret oppretter stillinger og foretar ansettelser.

8. Hvis framtidig utvikling gjør det aktuelt å avvikle stiftelsen skal styret avgi vurdering til representantskapet som foreslår eventuelle andre aktuelle høringsinstanser. Etter en uttalefrist på minst 8 uker, kan styret fatte vedtak med minst 2/3 flertall om avvikling og omdisponering av eiedommene.

9. Endring av vedtektene vedtas av styret med minst 2/3 flertall. Forslag kan fremmes av styret eller representantskapet. Forslaget skal legges fram for samtlige av de organ som er representert i representantskapet med en uttalefrist på minst 4 uker.

7. KOSTNADSOVERSLAG - FINANSIERING.

7.1 KOSTNADSOVERSLAG.

Arkitekt Bjart Mohr har utarbeidet følgende kostnadsoverslag:

Sammendrag:

1. Utvendige arbeider	3.000.000
2. Bygningsmessige arbeider	16.260.000
3. Tekniske anlegg	10.150.000
4. Tilrigging	2.110.000
5. Generalkostnader	<u>5.880.000</u>
	37.400.000
20% m.v.a.	<u>7.480.000</u>

Anslagssum pr. 1/6-86

kr. 44.880.000

Samlet brutto gulvareal: 6680m²

Ikke medtatt:

Tomt, finansieringskostnader, utstillingsutstyr/montere/møbler/løvsøre, telefon/calling. Det foreslås å avsette et beløp til disse formål på 8-10% av overslagssummen.

Anslaget er utregnet etter et system med erfaringstall for de enkelte deler av bygget, indeksjustert etter SSB-indeks pr. 1/6-86.

De store svingninger i byggeprisene som for tiden oppleves i pressområdene har ført til usikre kostnadsberegninger.

7.2 FINANSIERING.

En tar sikte på et første byggetrinn innenfor rammen av 30 millioner kroner.

Dette kan finansieres slik:

- Norsk Kulturråd	10 mill. kr.
- Buskerud fylkeskommune	5 " "
- Andre fylkeskomm. og kommuner (Engangsspørring til bygging, ikke til drift.)	4 " "
- Hol og Nore-Uvdal	6 " "
- Kultur- og miljøvern dep.	2 " "
- Egeninnsats, venneforening m.m.	1-2 " "
- Gaver, lån	1-2 " "

Beløpet fra Norsk Kulturråd er stipulert ut fra vanlig tilskuddsprosent i dag. Det er mulig at tilføyelsen av Lottomidler fører til økte satser. Tilskuddet fra Hol og Nore-Uvdal kommuner bør kommunene selv komme fram til en innbyrdes fordeling av. En minner om fordelingsnøkkelen av Dagali flyplass, 70% på Hol og 30% på Nore-Uvdal.

Finanskomiteen arbeider videre med postene "kultur- og miljø. dep." og "gaver".

7.3 DRIFT.

Når det gjelder driftsbudsjettet forutsetter komiteen at Hardangervidda Museum blir opptatt i tilskuddsordningen for havvoffentlige museer. Dermed vil driftsutgiftene til den museale virksomhet dekkes av fylkeskommunen/og eventuelt andre lokale interesser med refusjon fra staten. Staten bør anerkjenne museet som av nasjonal interesse og refundere en høyere prosent enn vanlig for Buskerud fylkeskommune som er 45%. Komiteen vil antyde en fordeling med 60% på staten og 40% på de lokale interesser som rimelig.

8. OVERSIKT OVER ARBEIDET MED HARDANGERVIDDA MUSEUM.

8.1 INFORMASJON OM HARDANGERVIDDA MUSEUM.

Informasjonsmøter har vært holdt med interesserte parter. I september 1985 ble det arrangert informasjonsmøte på Dagali Pensjonat om planene. Tilstede på møtet var representanter fra fylkeskommunen, nabokommuner, universitetene i Bergen og Oslo, organisasjoner og vertskommunen, i alt 19 personer.

I september 1986 ble et nytt informasjonsmøte holdt på samme sted for fylkeskommuner og kommuner tilgrensende Hardangervidda. 25 personer var tilstede.

Informasjon er også gitt gjennom radio og aviser fra tid til annen.

Våren 1986 ble det i samarbeid med presse- og naturfotograf Johan Brun utarbeidet en brosjyre for Hardangervidda Museum.

8.2 HISTORIKK

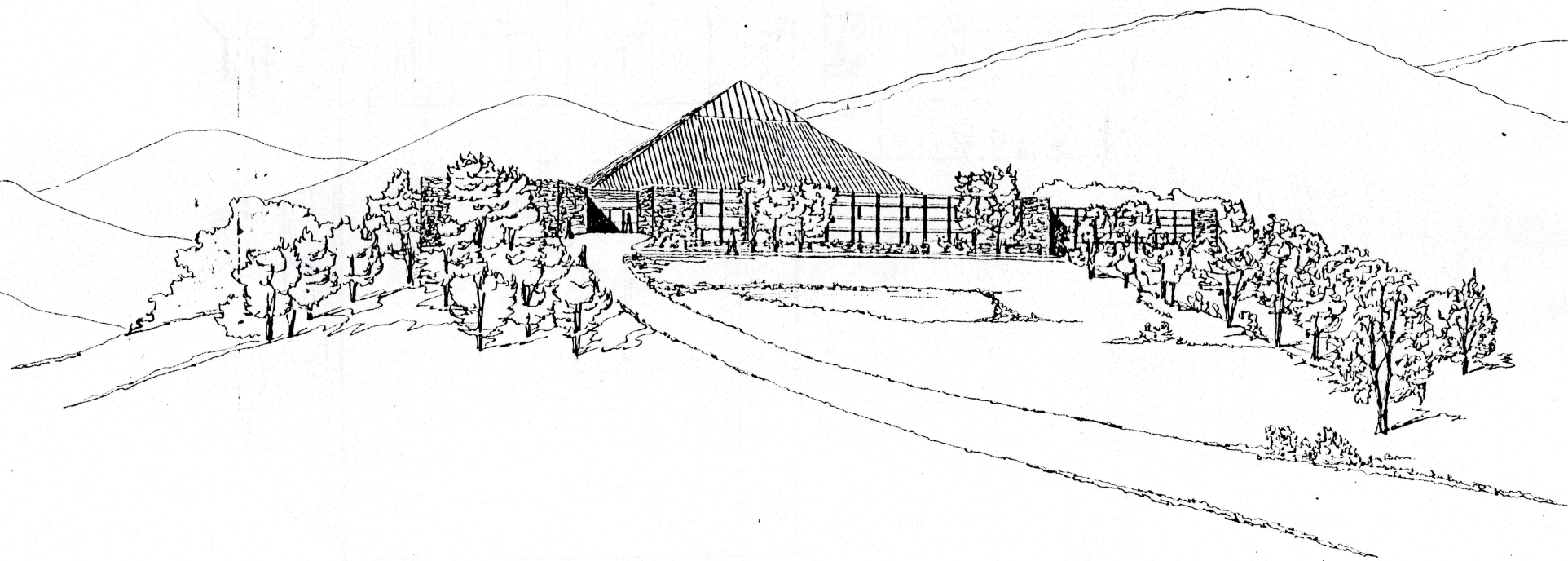
Kort oversikt over arbeidet med planene for et Hardangervidda Museum.

Våren	1984	Ideen drøfta i styret for Dagali Museum. Forslaget var et senter for Hardangervidda bestående av et museum og i nær tilknytning burde legges tilsyn, oppsyn og administrasjon og forvaltning av Vidda.
Aug.	1984	Forslaget oversendt Hol tiltaksråd.
Okt.	1984	Planer lagt fram i skriv for Miljøverndepartementet.
April	1985	Ideen om et museum lagt fram for Buskerud Museums-krets. Museums-kretsen oppfordret til å gå igang med museumsarbeidet.
	1985	Hol tiltaksråd valgte ei arbeidsnemnd bestående av: Tiltakssjef i Hol Osvald Medhus, kultursekretær i Hol Tott Asplin, distriktskonservator i Hallingdal Torill Thømt, formann i Hol tiltaksråd Kåre Sønsterud. Sistnevnte valgtes som formann i nemnda.
Juni	1985	Lokalisering av tomtevalg i Dagali. Håndgivelse av tomteområdet.
Sept.	1985	Informasjonsmøte i Dagali. Deltakere fra universitetene i Bergen og Oslo, Buskerud fylkeskommune, Hol kommune og Nore og Uvdal kommune.

Interessen for planene var stor. Buskerud fylkeskommune ba om å få bli representert i nemnda. |
| Sept. | 1985 | Svar fra Miljøverndepartementet. |
| Nov. | 1985 | Uttalelse om planene fra:
-Geologisk Museum, Bergen.
-Zoologisk Museum, Bergen. |
Des.	1985	-Botanisk Institutt, Bergen.
Jan.	1986	-Historisk Museum, Bergen.
Des.	1985	Representanter for nemnda oppnevnt av Buskerud fylkeskommune: Åse Klundelien, fylkesordfører og Turid Hjertaas, formann i hovedutvalget for kultur.
Febr.	1986	Arbeidsmøte i nemnda. Opplegg for videre arbeid. Ved siden av de valgte representanter fra Buskerud fylkeskommune vil også delta: Fylkeskultursjef Svein-Erik Jensen og fylkeskonservator Geir Helgen.
Mars	1986	Befaring av tomtealternativ med arkitekt Bjart Mohr, som gis i oppdrag å legge fram et ideutkast.

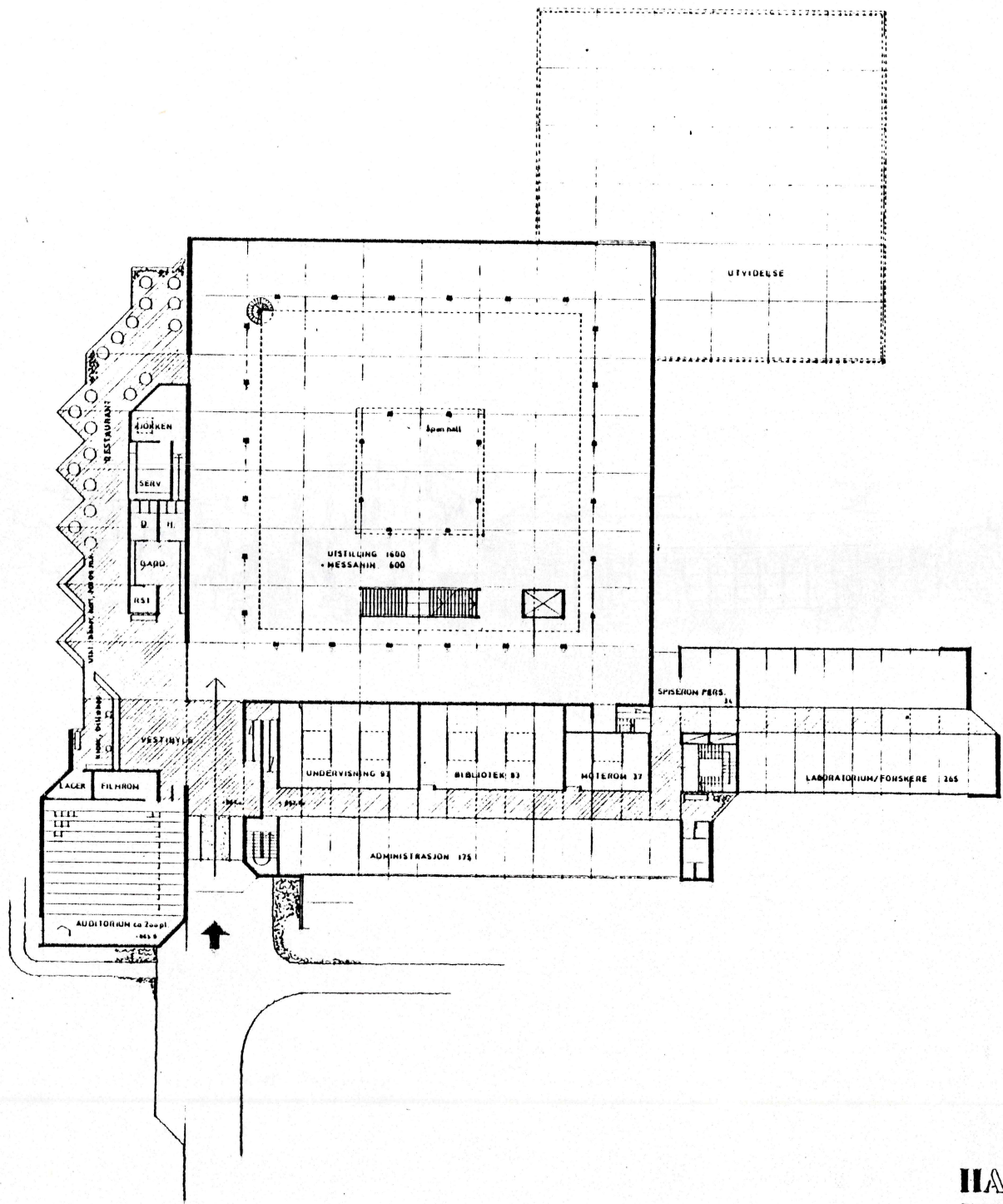
- April 1986 Informasjons- og drøftingsmøte i Dagali for fylkeskommunene og kommunene rundt Hardangervidda. Presentasjon av brosjyre - foto og layout v/pressefotograf Johan Brun. Presentasjon av arkitektskisse v/arkitekt Bjart Mohr.
- Aug. 1986 Uttalelse fra Institutt for etnologi, Universitetet i Oslo.
- Aug. 1986 Arbeidsmøte i nemnda. Som rådgiver deltok Tore Fossum.
Valg av finanskomite: Åse Klundelien, Svein-Erik Jensen og Osvald Medhus.
Arbeid med et planutkast/saksdokument som kan gi grunnlag for reel behandling i fylkeskommuner, kommuner og offentlige instanser. De øvrige medlemmer i nemnda deltar i planutkastet.
- Sept. 1986 Buskerud fylkesting befaring og informasjon.
- Des. 1986 Finanskomiteen utarbeidet finansieringsplan.
- Mars 1987 Etableringsplan sendt ut til fylkeskommuner, kommuner og institusjoner.
- Arbeidet med fagplanen pågår.

Opplysninger om museumsplanen kan fåes ved henvendelse til Hol kulturstyre, 3576 Hol tlf. 067/89 231 eller til Buskerud Fylkeskommune, fylkeskultursjefen tlf. 03/838150, Drammen.

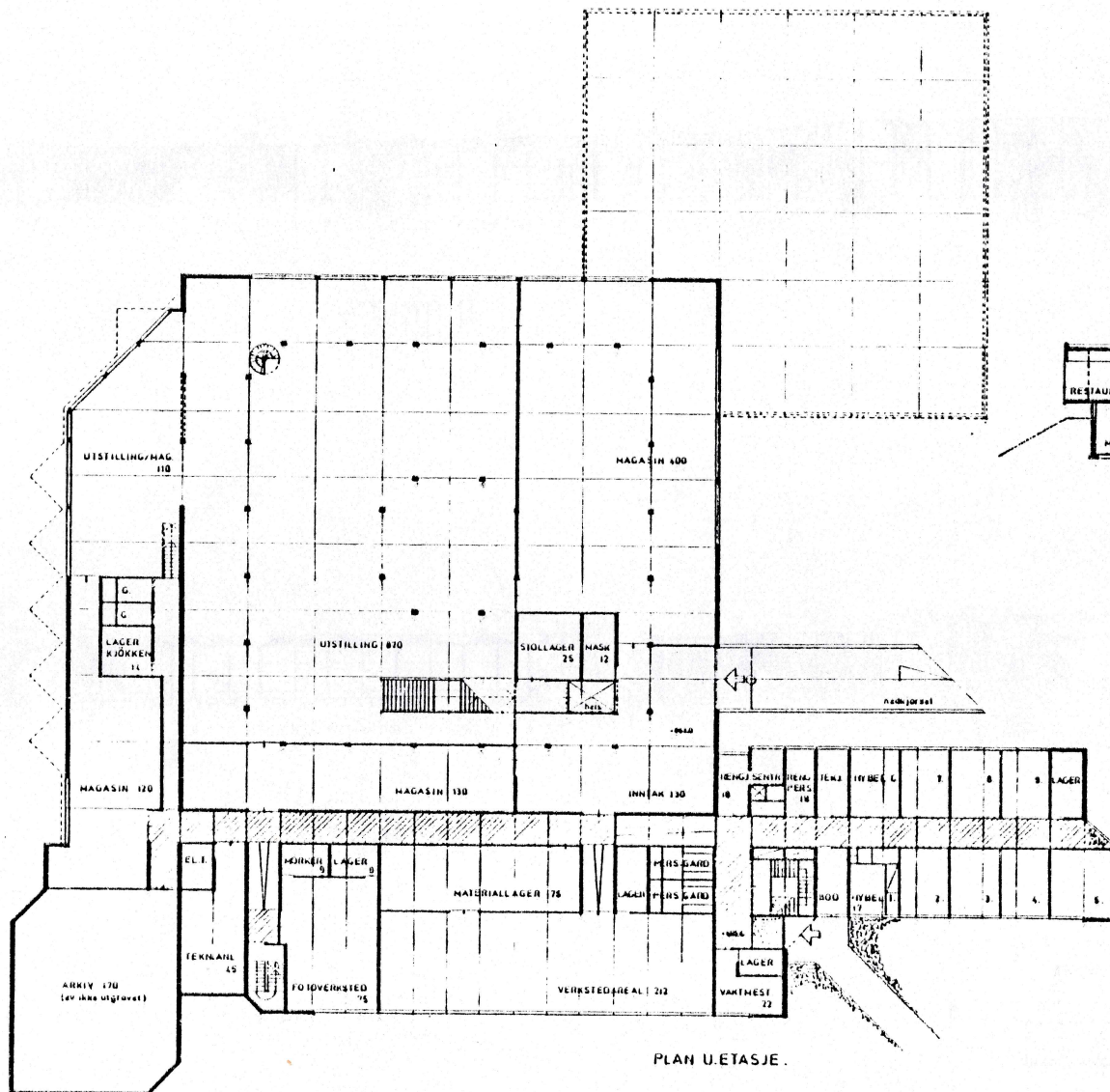

Vollogg 1.

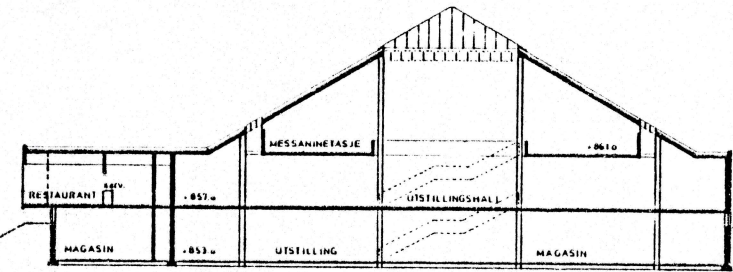
HARDANGERVILDA MUSEUM

Vedlegg 1

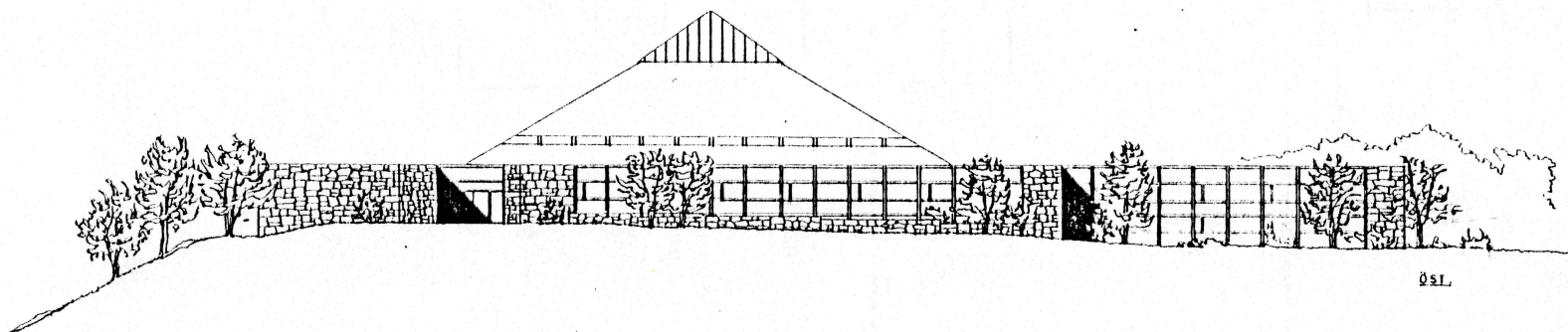
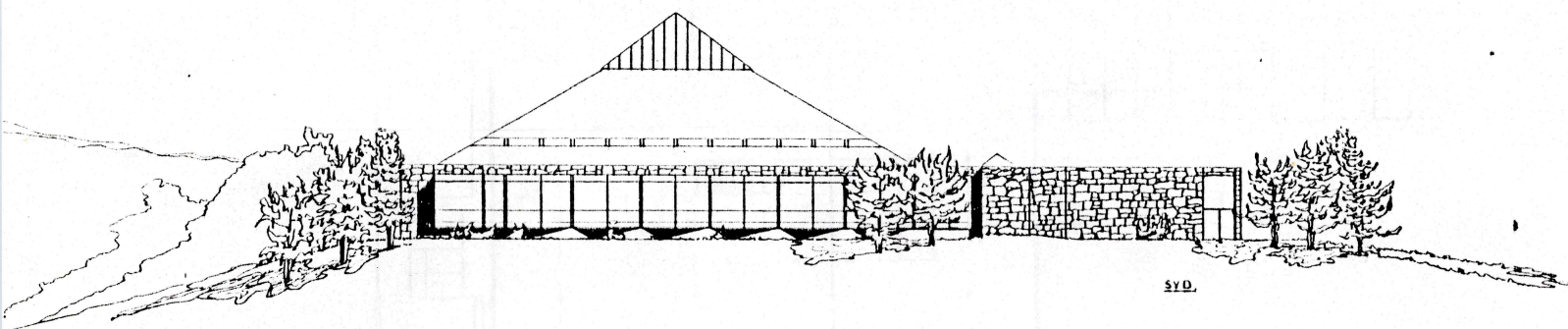
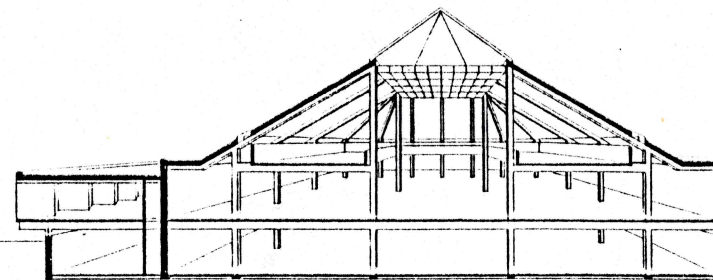

PLAN U. ETASJE.

SNITT.

Handwritten signature

HARDANGERVIDDDA MUSEUM

FASADER - INTERIÖRPERP. - MÅL 1:400.

RIHT MOHR ARKITEKT MNAL

Valley 1/1

2

INSTITUTT FOR ETNOLOGI

DEPARTMENT OF ETHNOLOGY

BYGDØYNESVEIEN 37, OSLO 2

TELEFON (02) 55 52 90

POSTADRESSE: POSTBOKS 1018, BLINDERN

OSLO 3

Hol kommune,
Kulturstyret,
3576 HOL

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

TT/EG/11

Dato 6. august 1986

HARDANGERVIDDA MUSEUM

Takk for tilsendte referat med vedlegg. Vi har lese alt med stor interesse. Det er spennande å følgje med når noko nytt som dette skal planleggjast frå grunnen av.

På grunn av ferietid er fleire av dei tilsette ved instituttet fråverande. Det har difor ikkje vore mogeleg å drøfte planen i samla lærarråd, så uttalen som følgjer får stå for dei to underskrivarane, men vi reknar med at alle kan slutte seg til våre synspunkt.

Dei punkta vi ønskjer å kommentere, er stadval, museets områdedekning og fagleg innhald.

Stadval

Dagali synest å vera ein velegna plass for eit slikt museum.

Områdedekning

Museet bør avgrensast til Hardangervidda. Men det må vera sjølvsgt å søkje kontakt med institusjonar og personar som arbeider med liknande tiltak eller tema. Det same må gjelde museum rundt Hardangervidda, noko som også er nemnt i møterefateratet frå 20.6.1986.

Fagleg innhald

På dette området synest planane enno å vera noko uklare og famlande. I møtoreferatet frå 20.6.1986 på side 2 står vårt fag - etnologi - nemnt blant ei lang rekkje andre fag og temaområde. Sidan dei fleste av dei nemnde tema inngår som ein naturleg del av etnologiens arbeidsfelt, vil vi gjerne klargjera litt om kva vi som etnologar kan yte innanfor ramma av eit eventuelt Hardangervidda Museum, og vil i denne samanheng gje nokre konkrete døme på undersøkingar som etnologar har utført.

I åra 1969-1974 blei det i regi av Institutt for etnologi gjort feltarbeid i 8 fjellområde, der Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen hadde planlagt utbygging. Seterbruket stod sentralt i alle undersøkingane, men det blei også samla opplysningar om fleire andre måtar å utnytte utmark på. (Vi sender rapportane frå desse feltarbeida. Dei kan kanskje inngå som eit tilskot til biblioteket på Hardangervidda Museum?)

Seinare har to av leiarane ved desse feltarbeida vore engasjerte i andre prosjekt i samband med vassdragsutbygging. Arne Lie Christensen var leiar for den etnologiske delen i 10 års verna vassdrag og Anne-Berit Ø. Borchgrevink var leiar for den etnologiske delen i Samla plan, samstundes som ho var leiar for heile kulturminneverndelen, som også omfatta arkeologi og samisk etnografi. Mange etnologstudentar deltok i bae desse prosjekta.

Frå 10 års verna vassdrag har det kome ei rekkje rapportar frå fleire kantar av landet, i mange tilfelle frå fjellområde. (I den vedlagte NOU 1983:43 vil ein finne oversyn over desse områda.)

Ein av våre tilsette, Anna Helene Tobiassen, har driftehandel som granskingsemne for ei avhandling ho arbeider med no. I denne undersøkinga har dei aktivitetane som knyter seg til driftehandelen på Hardangervidda, ein sjølvsagd plass.

Vi vil også nemne Hardangerviddas tverrvitenskapelige kulturforskningsprosjekt som blei administrert av Historisk Museum i Bergen og foregjeikk frå 1969 og utover. Også i dette prosjektet var det fleire etnologar som deltok.

Sjølv har den eine av underskrivarane (Even Gaukstad) skrive magistergradsavhandling om reindrift i Trollheimen, den andre hadde fjellbygda Møsstrand som emne. I denne siste kom også utnytting av Hardangervidda delvis inn.

Av dei døma vi her har nemnt på etnologiske undersøkingar, skulle det gå tydeleg fram at mange etnologar har fagleg røynsle frå fjellregionar.

Både rapportane frå Institutt for etnologi og frå 10 års verna vassdrag er i hovudsaka skrivne på grunnlag av feltarbeidsmateriale. Men etnologar nyttar også arkivmateriale av ulike slag, og kan difor kaste ljøs over tida bakanfor "manns minne". Både kulturlandskap og økologi har lenge vore ein del av etnologisk granskingsfelt, men har kome sterkare inn i biletet i seinare år. Blant anna på dette området skulle eit samarbeid med naturfag kunna bli fruktbart.

Etter vår meining bør elles dei som arbeider med å planleggje Hardangervidda Museum på eit tidleg tidspunkt skaffe seg oversyn over kva som er gjort av undersøkingar innan ulike felt og også eventuelt få samle så mykje som mogeleg av det som vedkjem Hardangervidda, ikkje minst for å sjå kva slags geografiske og emnemessige område som ikkje er undersøkte.

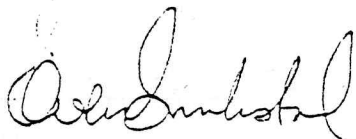
Vår konklusjon er at etnologi har ein sjølvsgd plass når det gjeld det faglege innhaldet, ved sida av arkeologi og naturfag. Vi ser det som svært positivt at både initiativtakarane og dei som har uttala seg frå andre hald, uttrykkjer interesse for å skape eit museumsmiljø der natur- og kulturvitskapar skal samarbeide. Gjennom arbeidet blant anna med verneplanar for vassdrag har det vist seg at desse fagfelta har mange tilknytingspunkt og har hatt stor nytte av eit samarbeid.

Vi vil elles leggje inn eit ord for eit anna fagområde, som visstnok ikkje er nemnt i planen, nemleg juss. I samband med eigedomstilhøve og utnytting av utmark knyter det seg som regel alltid juridiske problem. Ekspertise i historisk juss burde difor også inngå i fagkrinsen,

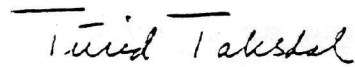
noko som måtte kunna kombinerast med ei eventuell forvaltnings- og administrativ stilling.

Vi vil gjerne haldast orientert om det vidare planleggingsarbeidet og står gjerne til teneste med råd og opplysningar.

Lykke til.

Even Gaukstad
vitenskapelig assistent

Turid Taksdal
konservator

HOL KULTURSTYRE

49/86

Hol kommune
Kulturstyret
3576 HOL

Deres ref.

Vår ref. saksbeh. Svein Indrelid
SI/rj

BERGEN, 23.1.1986

HARDANGERVIDDA MUSEUM

Med utgangspunkt i referat fra informasjonsmøte på Dagali 26.09.1985 og førsteamanuensis Indrelids muntlige rapport fra samme møte, har Fornminneutvalget ved Historisk museum, Universitetet i Bergen, vurdert de fremlagte planer for et "Hardangervidda museum" i Dagali.

Historisk museum stiller seg generelt positiv til forslaget og innser at det fins et klart behov for et museum med temaer som angår høyfjellet. En faglig ramme av karakter og omfang som Skogbruksmuseet på Elverum synes nødvendig for et museum av dette slag.

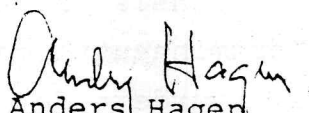
Planene, slik de foreligger, er så vidt foreløpige at det ikke er grunnlag for å kommentere dem nærmere i denne omgang. En vil imidlertid påpeke at relevant ekspertise på høyeste faglige nivå må trekkes inn under den videre planlegging. Historisk museum vil i den forbindelse gjerne stille arkeologisk fagekspertise til rådighet på nærmere avtalte betingelser.

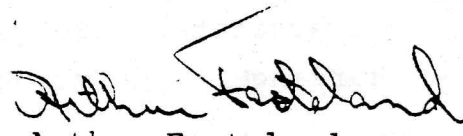
Med hensyn til lokaliseringen kan selvfølgelig en rekke alternativer være aktuelle for et museum for høyfjellet. Det aktuelle forslaget, Dagali, synes være ett av de beste alternativene, og en har ingen innvendinger mot stedsvalget.

Når det gjelder planer om å knytte administrasjon og forvaltning av Hardangervidda til museet, vil Historisk museum påpeke at administrasjon av saker som angår fornminner og fornfunn, slik de defineres i lov om kulturminner av 9.juni 1978, tilligger de arkeologiske sentralmuseene. Disse er for Buskerud og

Telemark fylkers vedkommende Universitetets Oldsaksamling, Oslo, for Rogaland Arkeologisk museum i Stavanger og for Hordaland og Sogn og Fjordane fylker Historisk museum, Universitetet i Bergen. Øvrig administrasjon og forvaltning finner Historisk museum som institusjon ikke å kunne uttale seg om.

Historisk museum, Universitetet i Bergen, ønsker Hol kommune lykke til i det videre arbeidet med "Hardangervidda museum".

Anders Hagen
professor

Arthur Fasteland
formann i forn-
minneutvalget

Kopi til
Fylkeskonservatoren i Buskerud
3000 DRAMMEN

UNIVERSITETET I BERGEN

ZOOLOGISK MUSEUM

Muséplass 3, 5000 Bergen

Tlf. (05) 21 29 05

Systematisk avd. (05) 21 29 04

Økologisk avd. (05) 21 22 24

Vadlegg 2
UNIVERSITY OF BERGEN

MUSEUM OF ZOOLOGY

Muséplass 3, N-5000 Bergen, Norway

Phone 47 5 - 21 30 50

BERGEN, 3.12.1985

J.nr. 55/85 BAM/NW

Hardangervidda Museum
v/ Kåre Sønsterud,
Hol kommune, Kulturstyret,
3576 Hol.

Zoologisk museum er gjort kjent med uttalelse fra Botanisk
institutt.

Vi støtter innholdet i denne uttalelse.

Bjarne A. Meidell

Bjarne A. Meidell

styrer

Vedlegg 2.

DM/ef

HOL KULTURSTYRE

3j. 756/85

Bergen, 26. november 1985

Hardangervidda Museum

v/Kåre Sønsterud

Hol Kommune

Kulturstyret

3576 HOL.

Deres brev av 10.10-85, J.nr. 616/85. Uttalelser om Hardangervidda Museum ut fra referat av møte på Dagali 26.09-85.

Vi har forelagt referatet for de naturhistoriske museumsmiljøene ved Zoologisk museum, Geologisk institutt (se også egen vedlagt uttalelse) og Botanisk institutt. Alle tre miljøene stiller seg svært positivt til ideen om et Hardangervidda Museum og ser ingen motsetninger eller konkurranseforhold mellom forslaget og eksisterende virksomhet. Imidlertid har en lyst til å komme med noen kommentarer på de enkelte punkter. Punkt 1 - 4 refererer til tilsvarende punkt på side 4 i referatet.

Det er lett forståelig at mange har "tent" på tanken om et Hardangervidda Museum (HM). Hardangervidda er i grunnen en nasjonalklenodium, som fortjener en større plass i folkets bevissthet enn vi tror den har idag. Det er viktig at folk flest får oppleve noe positivt med Vidda, og at de får bedre kjennskap til de kvaliteter den har. Hva er det i grunnen vi verner i denne nasjonalparken, hvorfor, og hvordan? Hva slags forvaltning legges det opp til, og hvordan virker den?

Her er en storslått natur som viser et rikt mangfold av liv, mer enn de fleste tror det er i fjellet. Og naturen er ikke statisk, den har historie. Menneskenes virksomhet i området har også sin historie, og her har vært en vekselvirkning mellom natur og kultur. En slik vekselvirkning er for så vidt hele verden avhengig av, men det har folk lett for å glemme i dag. I et slikt

område som Hardangervidda kan en slik vekselvirkning gjøres anskuelig. Dette kan nettop et HM gjøre når det planlegges og drives ut fra en miljømessig synsvinkel.

Spørsmålsstillinger som kan belyses, er f. eks.

Hvilket næringsgrunnlag har Vidda bydd på gjennom 9000 år?

Hvordan er sammenhengen mellom berggrunn, klima og produksjonsevne?

Hvordan har folk utnyttet naturgrunnlaget, og hvordan har dette virket tilbake på naturen?

Hvordan er naturgrunnlaget med på å utforme kulturen?

Her er også en mengde tradisjoner som har tilknytting til fjellet og som viser noe av dette:

Fiske, fangst, jakt (med gamle metoder)

Håndverk med lokalt materiale

Redskap inne og ute

Ski, truger, utstyr til kløvjing og annen transport

Bruk av planter til mat, medisin, farging, insektmiddel

Stølsbruk (en "museumsstøl"?)

slått, beiting, markedsliv

HM bør ikke bare være et flerfaglig museum, men et tverrfaglig, der alle fagområder blir koordinert ut fra en felles idé, som kanskje best kan sammenfattes i ordet økomuseum.

Her bør en ikke bare satse på utstillinger, etter prinsippet "bare se, men ikke røre". Her er også gode muligheter for forskjellige aktiviteter:

Leirskole-aktiviteter, turer - turløyper til naturtyper og kulturminner, severdigheter.

"Verksted - aktiviteter" som kan vurderes, er

Riding, kløvjing

jernvinne

Stølsarbeid, som mjølkning, ysting, kinning, løfsebaking osv.

Plantefarging

Tøgerarbeid, neverarbeid, treskurd

garving med bark

Lage vidjespenninger

Slike aktiviteter kunne vel også bli en turistattraksjon. Tenk å få sjansen til å være med en økt på stølsarbeid, eller jernvinne!

1. Plasseringen av et HM til Dagali kunne kanskje blitt et problem. Situasjonen er imidlertid slik i dag at det på vestsiden, kanskje med unntak av Eidfjord, er få eller ingen steder som naturlig peker seg ut. På østsiden ligger Dagali omtrent midt i regionen, med en rimelig god forbindelse med tog, bil og i fremtiden også fly. Engasjementet fra Dagali og Buskerud taler også til fordel for Dagali sammenliknet med en mulig lokalisering til Eidfjord kommune.

2. se for-an,

3. Administrasjon, tilsyn og forvaltning er også vurdert lagt til HM. Dette er en meget interessant tanke. I utgangspunktet virker dette fremmed og bryter med praksis. På den annen side ser en i dag hvordan avstand mellom forvaltere og brukere hindrer en gjensidig forståelse for vedtak og liberale ønsker. I utgangspunktet ligger bl.a. forskningsdata til grunn for at området er blitt en nasjonalpark. Forvaltningsorganet i dag har liten innsikt i den forskning som er gjort og gjøres i området. Dette er uheldig.

HM har som mål å bygge opp et kunnskapssentrum for området, med ^{bl.a.} kontakter til universiteter, for å videreutvikle og markedsføre viten til almenheten. Det er åpenbart av stor betydning at forvaltningsorganet blir knyttet til en slik virksomhet. Administrasjon/forvaltning, og museumsvirksomhet vil kunne tilføre hverandre nyttige impulser.

4. Samarbeid-utviding av nemnda.

Fra naturvitenskapelig hold ved Universitetet føler en vel at det ikke er nødvendig med en mer formalisert tilknytning til utredningene nå. Kanalene er etablert, og de må holdes åpne, det anser vi som det viktigste.

Bjarne Spangelo
Bjarne Spangelo
museumslektor

Solveig Aasheim
Solveig Aasheim
styrer

Dagfinn Moe
Dagfinn Moe
førstekonservator

UNIVERSITETET I BERGEN - GEOLOGISK INSTITUTT AVD. A

ALLEGT. 41 - 5000 BERGEN, NORWAY - TLF. 213520 (inst.), 213050 (sentr.)

Berggrunnsgeologi - Petrologi - Paleontologi - Sedimentologi - Petroleumsgnologi

HOL KULTURSTYRE

3j. 694/85

BERGEN, 13.11.1985.....

HOL KOMMUNE

Kulturstyret

3576 HOL

HARDANGERVIDDA MUSEUM

Ved Geologisk Museum har vi med interesse lest referat fra informasjonsmøte om Hardangervidda Museum. Vi er av 1.konservator D.Moe oppfordret til å sende en uttalelse, og denne følger vedlagt.

Med hilsen

Oystein Jansen

Oystein Jansen

Museumslektor

Uttalelse om et fremtidig

Hardangervidda Musum

Ved Geologisk Museum, Bergen ser vi svært positivt på planene om et Hardangervidda Museum. Særlig spennende synes vi det er å samle natur- og kulturvitenskapelige emner under samme tak.

De naturvitenskapelige disipliner har idag med få unntak liten plass i museer utenfor Universitetsmiljøene i Norge, til tross for deres betydning for bosetting og næringsgrunnlag. Innenfor de etablerte Universitetsmiljøene er det ofte vanskelig å etablere samarbeid, ikke bare mellom natur- og kulturvitenskap, men også mellom de naturvitenskapelige disipliner. Ved Hardangervidda Museum har en muligheten til allerede på planleggingsstadiet å ha dette som målsetting. Dette gir spennende muligheter, ikke bare ved utstillinger og tilknyttet utadvendt virksomhet, men også ved administrasjon og forvaltning.

Problemet med en slik løsning vil selvsagt være bemanningen. En kan vel ikke forvente at det skal ansettes fagfolk innen alle relevante fagdisipliner og at hvert fagfelt skal bygges ut med teknisk personell og instrumentpark. Det ville da bli et slaks "Hardangervidda Universitet" og selv om det er en spennende tanke er det vel noe urealistisk.

En viss stamme av vitenskapelig og teknisk personale innen sentrale fagområder må en imidlertid ha, og disse må gis muligheter til forskning tilknyttet Hardangervidda. For de andre fagområdene (og også til en viss grad for fagområdene som allerede har stillinger ved museet) bør en kunne knytte til seg

personale for begrensede tidsrom. Dette kan skje ved midlertidig engasjement av personale knyttet til andre institusjoner eller ved tidsbegrensede stillinger (stipendiater?) som kan alternere mellom forskjellige fagområder. Det bør også være mulig for forskere ved andre institusjoner å få anledning til kortere opphold ved Hardangervidda Museum.

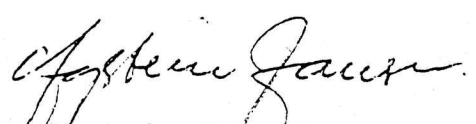
Tanken bak det hele bør som nevnt hele tiden være tverrfaglig samarbeid. Eksempler på slikt samarbeid som innbefatter geologi er:

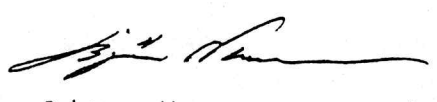
- a) Botanikk, arkeologi, kvartærgeologi i forbindelse med spor etter de første menneskers virksomhet på vidda.
- b) Arkeologi, berggrunnsgeologi i forbindelse med identifikasjon av råstoffkilder til steinredskaper.
- c) Botanikk-geologi i forbindelse med sammenheng mellom planteliv og geologi.

Også i utstillingssammenheng bør en tenke tverrfaglig og anstrenge seg for å vise publikum hvordan de forskjellige fagområder griper inn i hverandre, særlig hvordan kulturen er avhengig av naturen.

Hardangervidda Museum bør også være et utpreget utadrettet museum med tilbud om kurs og ekskursionsjoner for publikum slik at en får formidlet videre den kunnskap museet sitter på. En slik "skolering" av publikum vil også virke "opplysende" på publikum og resultere i tilbakemelding om interessante ting og mindre fare for ødelegging av kultur og natur.

Dagali virker som en fornuftig plassering med bra kommunikasjoner og sentral beliggenhet.

Øystein Jansen
museumslektor

Bjørn Neuman
førstelektor

Håndgivelse.

Mellom Reiar Aasberg, eier av Aasberg g.nr. 96, b.nr. 1 i Hol kommune og Førebuingskomiteen for Hardangervidda Museum er det inngått følgende avtale:

1. Reiar Aasberg håndgir et areal på 20 dekar til senter/museum for Hardangervidda. Arealet kan velges ut innenfor følgende ytre grenser:

Mot sør danner Seterdalsvegen grense fra RV 8 og fram til tomt g.nr.96, b.nr. , følger øst og nordgrensa for denne tomte og videre herfra langs vegen til Haldensetra (Gretteberg og Goberg) i en avstand av 40 m fram til eiendomsgrensa mot Halden, g.nr. 94, b.nr. 2.

Mot vest følges eiendomsgrensene mot Halden, g.nr.94 b.nr 2 og Hagen, g.nr.97, b.nr.2.

Mot nord gis ytre grensa av Aasbergløken, sørsida av Aasbergtjernet og ei rett linje fram til RV 8 på langs sørsida av grustaket på Aasbergmogen.

Mot øst danner RV 8 grense.

2. Dersom museet får behov for et større areal enn 20 dekar, kan museet få disponere inntil hele det området som er grensbeskrevet.
3. Området kan bare nyttes til et senter for Hardangervidda (museum, administrasjons-, forsknings- og undervisnings-senter) og med de aktiviteter som naturlig vil bli knyttet til et slikt tiltak.
4. Senteret skal ha mulighet til å kople seg inn på anlagt slamavskiller for infiltrasjon på Aasbergmogen mot å betale andel i anleggskostnadene for denne etter nærmere avtale.
5. Magnus Aasberg skal ha rett til å nytte avkjøring og veg i fellesskap med senteret fram til sin bustad dersom det for ham skulle vise seg å bli hensiktsmessig.
6. Grunneieren tar forbehold om at det må bli en miljøvennlig bebyggelse som glir inn i natur og byggestil i Dagali.
7. Skog som blir hogd på området både under oppbygging og

seinere, skal tilfalle grunneieren.

8. I leige skal betales for de første 20 dekar kr.650,- pr dekar pr.år pr.1/1-1986.
For ytterligere areal som ønskes leid, betales halv pris, kr.325,-pr.dekar pr.år pr.1/1-1986 eller etter nærmere avtale.
Når leigeavtale blir inngått, reguleres den årlige leiga fra 1/1-1986 og fram til avtaledato etter konsumprisindeksen.
Seinere justeres leiga hvert 10.år.
9. Areal for boliger kan stilles til disposisjon på Revefarmhaugen øst for RV 8, nord for Aasbergløken eller i området øst for Haldensetra.
10. Leigetida settes til 49 år fra den dato leigeavtale måtte bli oppretta og med rett til fornyelse.
11. Denne håndgivelsen gjelder til utgangen av 1988. Dersom det ikke innen den tid kan opprettes bindende avtale som beting-er årlig leige, faller denne avtala bort.
12. Denne avtala kan tinglyses på Aasberg, g.nr.96,b.nr.1.

Dagali,.....^{23/1-87}.....

.....*Ragnar Asker*.....

.....*Leif Sørstvedt*.....

	Glomdalsmuseet	Hordamuseet	Lågd. museet	Hallingdal folkem.	Skogbruksmuseet
Magasin	336	225	226	216	800
Inntak	30 96		36	22	100
Utstyr	210		313	216	50
Vaktmester		11			30
Kjøkken		17			30
Stollager		7			20
Auditorium		140		40	120 200
Våtrom		30		30	
Møterom	167	26		24	50
Arkiv		6	20	Evt. 56	200
Foto, m.r.		48	18	21	80
Verksted	60		81	48	200
Bibliotek			45	30	100
Kontor	30	18+16+9+9	16+16	24+24	300
Foyer, desk			50+16	64+12	200

HOL KOMMUNE
KULTURSTYRET
3576 HOL

2

Til institusjonar, museer, med fleire

J.nr. 142/88

Arkiv

Sak

3576 HOL 27. januar 1988.

INFORMASJON NR: 1 15/1-1988 - HARDANGERVIDDA MUSEUM

Hardangervidda Museum er stifta og arbeidet har tatt til.

Informasjonen er send til dei som kan tenkast vere interesserte.
Vi legg opp til samarbeid med institusjonar, museer og
andre interesserte partar.

Dei som er interessert i fleire opplysningar, ver venleg å
ta kontakt med underteikna.

Med helsing

Kåre Sønsterud (sign.)
formann

Irene M. Asplin
Irene M. Asplin
sekretær

HOL KOMMUNE

KULTURETATEN

HARDANGERVIDDA MUSEUM

INFORMASJON NR. 1 15/1-88.

Fjellvidda.

Hardangervidda er den største høgfjellssletta i Nord-Europa. Med ei kulturhistorie som går tusenvis av år attende i tida, er dette eit unikt fjellområde både i nasjonal og internasjonal målestokk.

Det må vera eit høgt prioritert mål - ikkje berre for bygdene rundt Vidda, men og for heile landet - å ta vare på denne mektige naturen, den rike kulturhistoria og dei store ressursane som Vidda har. Her ligg store oppgåver og ventar. Vi meiner mykje kan gjerast gjennom eit Hardangervidda Museum.

Hardangervidda Museum.

Hardangervidda Museum skal vera eit tverrfagleg høgfjellsmuseum der ein skal

-samle inn og ta vare på materiale og informasjon frå og om Vidda
-drive forskning og formidle kunnskap om naturen og kulturhistoria.

Museet skal arbeide for å få representative samlingar, og ved å sette desse inn i ein økologisk samanheng skal ein vise samspelet mellom natur og kultur.

Gjennom demonstrasjonar, kurs og ulike aktivitetar vil ein gje dei som søker museet høve til å sjå inn i og oppleve historia, livsvilkår og arbeidsmåtar.

Museet skal stimulere til interesse, kunnskap og respekt for Vidda si historie og Vidda sine ressursar. Utan avgrensing i tid bakover eller framover skal museet søkje å vise utviklinga på Hardangervidda og bygdene omkring i heile sin variasjonsrikdom.

Det må vera eit siktemål for museet å spreie kunnskap og viten om fortida slik at dette kan bli til nytte og gagn for framtida.

Forskning.

Mange spørsmål med tilknytting til Vidda står i dag utan svar. Her er mange forskningsoppgåver å ta fatt på. Ikkje minst vil det vera viktig å finne fram til ein bruk av Vidda som natur og ressursar toler. Det vil bli lagt opp til eit samarbeid med Universiteta i Oslo og Bergen.

Adresse:
3576 HOL

Telefon:
(067) 89 231

Bankgiro:
2333.07.01145

Postgiro
5 49 86 05

Like eins vil det vera viktig å trekkje næringsorganisasjonar og andre interessegrupper inn i eit samarbeid. For mange fag-grupper og museumsetaten er det viktig å koma med i forskning og kunnskapsformidling som kan vera til praktisk og jordnær nytte. Dette kan gje museet oppdrag utanfrå, grunnlag for inntekt og dermed sikrere økonomi. Slike forskningsprosjekt er gjennomført med hell i Sverige. Ved Hardangervidda Museum vil det liggje til rette for forskning innan feltet ressursar og næringsutnytting.

Samarbeid.

Hardangervidda Museum skal samarbeide med museer, offentlege faginstansar og læreinstitusjonar, forvaltningsorgan og organisasjonar som har interesser eller tilknytting til Vidda.

Tanken med å byggje opp eit senter med samlingar, forskning, undervisning og plassering av den offentlege administrasjon på same stad, var samstundes å skape eit sterkt fagleg miljø der alle fag-grupper og interesser ville vera representerte. Her vil ulike meiningar og syn koma fram, og i eit slikt allsidig miljø vil det alltid vera mogleg å skape og byggje opp noko konstruktivt. Sær viktig vil det vera at forskarar, næringskonsulentar og dei som har forvaltningsansvar, kjem inn i eit samarbeid.

Arbeidsområde for museet.

Museet sitt arbeidsområde vil fyrst og fremst vera høg fjellet og dei bygdenære strom, men i mange høve må ein trekkje bygdene inn dersom ein vil finne fram til vekselverknaden og samspelet mellom fjell og bygd.

Den geografiske avgrensing for museet sitt arbeidsområde bør i aust, sud og vest vera det samme som for Rådet for Hardangervidda. Mot nord strekkjer fjella seg vidare, og i mange høve vil det her vera rett å famne om eit større område.

Museumssamarbeid rundt Vidda.

Hardangerviddas Museum vil ta initiativ til eit samarbeid med alle musea rundt Vidda. Sjølv eit stort museum vil ikkje kunne dekkje alle sider for dette store fjellområdet og bygdene omkring, men gjennom eit samarbeid med lokalmusea vil ein kunne nå langt.

Gjennom utveksling av materiale - t.d. vandreutstillingar som går i ring rundt Vidda, gjennom samarbeidstiltak for personale, kurs eller utveksling o. likn. vil musea rundt Vidda kunne gje eit fyldig bilde av Vidda - i tid og rom.

Stiftinga Hardangervidda Museum.

Hardangervidda Museum blei etablert som ei stifting 25/9-1987. Pr. 31/12-87 er det klart at desse blir med:

1. Hordaland fylkeskommune.
2. Sogn og Fjordane fylkeskommune.
3. Buskerud fylkeskommune.
4. Aurland kommune.
5. Hol kommune.
6. Rollag kommune.

Ut frå den finansieringsplan som blei sett opp og dei vedtak som er fatta, har ein tilsagn om 10.6 mill. kr. til reising av museet.

Fleire av kommunane rundt Vidda har ikkje handsama saka ferdig.

Organisasjonsform og vedtekter for museet viser ein til i vedlagte etableringsplan.

Interimstyret har desse representantane:

-Frå Buskerud fylkeskommune Anne Lise Pedder, Geilo
Oddmund Deinboll, Nore og Uvdal (varam.)
Åse Klundelien, Ø.Eiker.
Håvard Støvern, Sigdal (varam.)

Frå Hol kommune Kåre Sønsterud
Arne Skogheim (varam.)
Irene M. Asplin
Ola Rygg (varam.)

Frå Aurland kommune Magne Bjørnestad
Herleiv Alvheim (varam.)

Frå Rollag kommune Germund Fuglåsén
Thorstein Revå (varam.)

- Kåre Sønsterud fortsetter som formann i interimstyret.
- Åse Klundelien er nestformann.
- Irene M. Asplin tek på seg sekretærenesta.

Møteinnkalling og referat vert sendt til fylkeskultursjefane i Buskerud, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Fylkeskonservator i Buskerud og distriktskonservator i Hallingdal skal ha møteinnkalling og referat frå møta.

For dei som søker meir utførlege opplysningar vil ein elles vise til Etableringsplan for Hardangervidda Museum.

Sekretariat for Hardangervidda Museum er: Hol kommune, kulturkontoret ved kulturkonsulent Irene M. Asplin, tlf. 067 89231.

Hol, 29. desember 1987.

HARDANGERVIDDA MUSEUM

Kåre Sønsterud (sign.)

Irene M. Asplin
Irene M. Asplin

HOL KOMMUNE
KULTURKONTORET

3

OLDSAKSAMLINGEN	
J.nr. 000594	29 FEB 88
SAKSR. PON	ARK.Nr.

Hol, 22. februar 1988.
B.j. nr. 303/88.

FAGPLAN FOR HARDANGERVIDDA MUSEUM

Det skal no utarbeidast ein fagplan for Hardangervidda Museum. Fyrste steg i dette arbeidet er å samle inn tankar og idear frå nokre av dei som kan tenkjast å ha interesse av eit samarbeid med museet i framtida. Vi legg opp til eit samarbeid både med dei andre musea rundt Vidda, med lærarinstitusjonar, forvaltningsorgan og representantar for nærings- og brukarinteressene på Hardangervidda.

Svara som vi får inn på svarskjemaet, vil vi bruke som eit startgrunnlag i arbeidet med fagplanen. Vi vonar det kan brukast nokre minuttar til å fylle ut skjemaet - heilt eller delvis. Svarfrist 10. mars 1988.

Tanken er vidare å arrangere eit seminar om fagplanen i Dagali - truleg i april. Vi ber om at skjemaet blir sendt: Hardangervidda Museum, Hol kulturkontor, 3576 Hol.

Som vedlegg til dette brevet sender vi med:

- Brosjyre om Hardangervidda Museum.
- Kort informasjon om Hardangervidda Museum med tekeningar av museet.
- Spørreskjema - til fagplan for Hardangervidda Museum.

Med helsing

HARDANGERVIDDA MUSEUM

Kåre Sønsterud (sign.)
formann

Irene M. Asplin
Irene M. Asplin
sekretær

HOL KOMMUNE

KULTURETATEN

HARDANGERVIDDA MUSEUM

INFORMASJON NR. 1 15/1-88.

Fjellvidda.

Hardangervidda er den største høgfjellssletta i Nord-Europa. Med ei kulturhistorie som går tusenvis av år attende i tida, er dette eit unikt fjellområde både i nasjonal og internasjonal målestøkk.

Det må vera eit høgt prioritert mål - ikkje berre for bygdene rundt Vidda, men og for heile landet - å ta vare på denne mektige naturen, den rike kulturhistoria og dei store ressursane som Vidda har. Her ligg store oppgåver og ventar. Vi meiner mykje kan gjerast gjennom eit Hardangervidda Museum.

Hardangervidda Museum.

Hardangervidda Museum skal vera eit tverrfagleg høgfjellsmuseum der ein skal

-samle inn og ta vare på materiale og informasjon frå og om Vidda
-drive forskning og formidle kunnskap om naturen og kulturhistoria.

Museet skal arbeide for å få representative samlingar, og ved å sette desse inn i ein økologisk samanheng skal ein vise samspelet mellom natur og kultur.

Gjennom demonstrasjonar, kurs og ulike aktivitetar vil ein gje dei som søker museet høve til å sjå inn i og oppleve historia, livsvilkår og arbeidsmåtar.

Museet skal stimulere til interesse, kunnskap og respekt for Vidda si historie og Vidda sine ressursar. Utan avgrensing i tid bakover eller framover skal museet søkje å vise utviklinga på Hardangervidda og bygdene omkring i heile sin variasjonsrikdom.

Det må vera eit siktemål for museet å spreie kunnskap og viten om fortida slik at dette kan bli til nytte og gagn for framtida.

Forskning.

Mange spørsmål med tilknytting til Vidda står i dag utan svar. Her er mange forskningsoppgåver å ta fatt på. Ikkje minst vil det vera viktig å finne fram til ein bruk av Vidda som natur og ressursar toler. Det vil bli lagt opp til eit samarbeid med Universiteta i Oslo og Bergen.

Adresse:
3576 HOL

Telefon:
(067) 89 231

Bankgiro:
2333.07.01145

Postgiro
5 49 86 05

Like eins vil det vera viktig å trekkje næringsorganisasjonar og andre interessegrupper inn i eit samarbeid. For mange fag-grupper og museumsetaten er det viktig å koma med i forskning og kunnskapsformidling som kan vera til praktisk og jordnær nytte. Dette kan gje museet oppdrag utanfrå, grunnlag for inntekt og dermed sikrere økonomi. Slike forskningsprosjekt er gjennomført med hell i Sverige. Ved Hardangervidda Museum vil det liggje til rette for forskning innan feltet ressursar og næringsutnytting.

Samarbeid.

Hardangervidda Museum skal samarbeide med museer, offentlege faginstansar og læreinstitusjonar, forvaltningsorgan og organisasjonar som har interesser eller tilknytting til Vidda.

Tanken med å byggje opp eit senter med samlingar, forskning, undervisning og plassering av den offentlege administrasjon på same stad, var samstundes å skape eit sterkt fagleg miljø der alle fag-grupper og interesser ville vera representerte. Her vil ulike meiningar og syn koma fram, og i eit slikt allsidig miljø vil det alltid vera mogleg å skape og byggje opp noko konstruktivt. Sars viktig vil det vera at forskarar, næringskonsulentar og dei som har forvaltningsansvar, kjem inn i eit samarbeid.

Arbeidsområde for museet.

Museet sitt arbeidsområde vil fyrst og fremst vera høgfjellet og dei bygdenære strom, men i mange høve må ein trekkje bygdene inn dersom ein vil finne fram til vekselverknaden og samspelet mellom fjell og bygd.

Den geografiske avgrensing for museet sitt arbeidsområde bør i aust, sud og vest vera det same som for Rådet for Hardangervidda. Mot nord strekkjer fjella seg vidare, og i mange høve vil det her vera rett å famne om eit større område.

Museumssamarbeid rundt Vidda.

Hardangerviddas Museum vil ta initiativ til eit samarbeid med alle musea rundt Vidda. Sjølv eit stort museum vil ikkje kunne dekkje alle sider for dette store fjellområdet og bygdene omkring, men gjennom eit samarbeid med lokalmusea vil ein kunne nå langt.

Gjennom utveksling av materiale - t.d. vandreutstillingar som går i ring rundt Vidda, gjennom samarbeidstiltak for personale, kurs eller utveksling o. likn. vil musea rundt Vidda kunne gje eit fyldig bilde av Vidda - i tid og rom.

Stiftinga Hardangervidda Museum.

Hardangervidda Museum blei etablert som ei stifting 25/9-1987. Pr. 31/12-87 er det klart at desse blir med:

1. Hordaland fylkeskommune.
2. Sogn og Fjordane fylkeskommune.
3. Buskerud fylkeskommune.
4. Aurland kommune.
5. Hol kommune.
6. Rollag kommune.

Ut frå den finansieringsplan som blei sett opp og dei vedtak som er fatta, har ein tilsagn om 10.6 mill. kr. til reising av museet.

Fleire av kommunane rundt Vidda har ikkje handsama saka ferdig.

Organisasjonsform og vedtekter for museet viser ein til i vedlagte etableringsplan.

Interimstyret har desse representantane:

-Frå Buskerud fylkeskommune Anne Lise Pedder, Gello
Oddmund Deinboll, Nore og Uvdal (varam.)
Åse Klundelien, Ø.Eiker.
Håvard Støvern, Sigdal (varam.)

Frå Hol kommune Kåre Sønsterud
Arne Skogheim (varam.)
Irene M. Asplin
Ola Rygg (varam.)

Frå Aurland kommune Magne Bjørnstad
Herleiv Alvheim (varam.)

Frå Rollag kommune Germund Fuglåsen
Thorstein Revå (varam.)

- Kåre Sønsterud fortsetter som formann i interimstyret.
- Åse Klundelien er nestformann.
- Irene M. Asplin tek på seg sekretærtjenesta.

Møteinnkalling og referat vert sendt til fylkeskultursjefane i Buskerud, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Fylkeskonservator i Buskerud og distriktskonservator i Hallingdal skal ha møteinnkalling og referat frå møta.

For dei som søker meir utførlege opplysningar vil ein elles vise til Etableringsplan for Hardangervidda Museum.

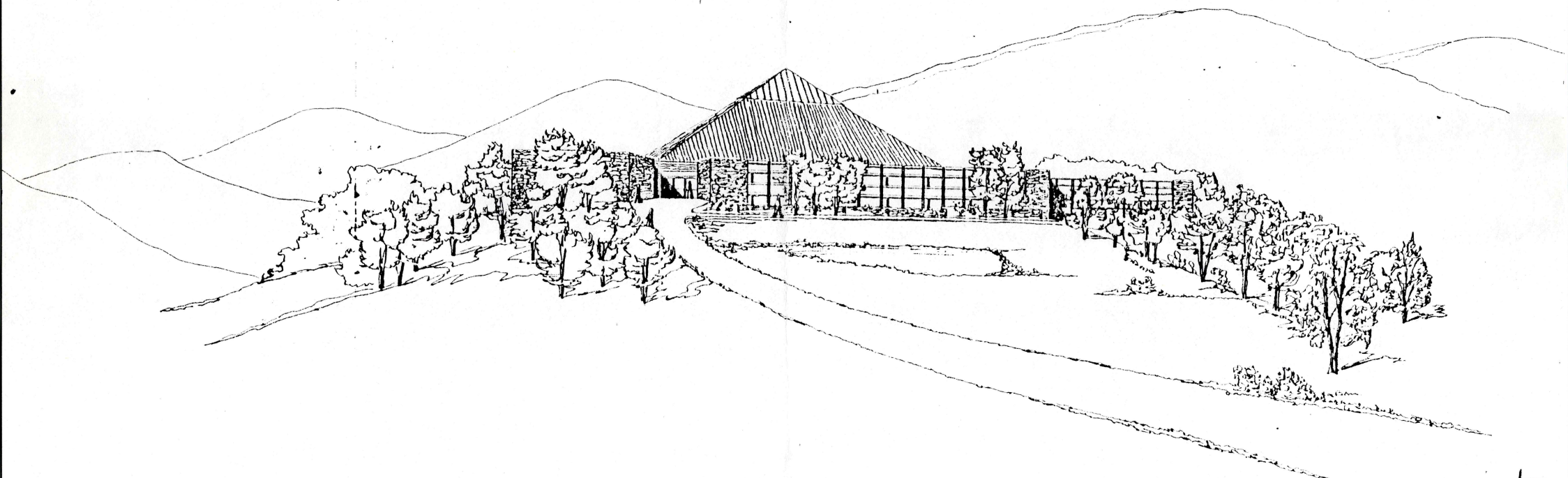
Sekretariat for Hardangervidda Museum er: Hol kommune, kulturkontoret ved kulturkonsulent Irene M. Asplin, tlf. 067 89231.

Hol, 29. desember 1987.

HARDANGERVIDDA MUSEUM

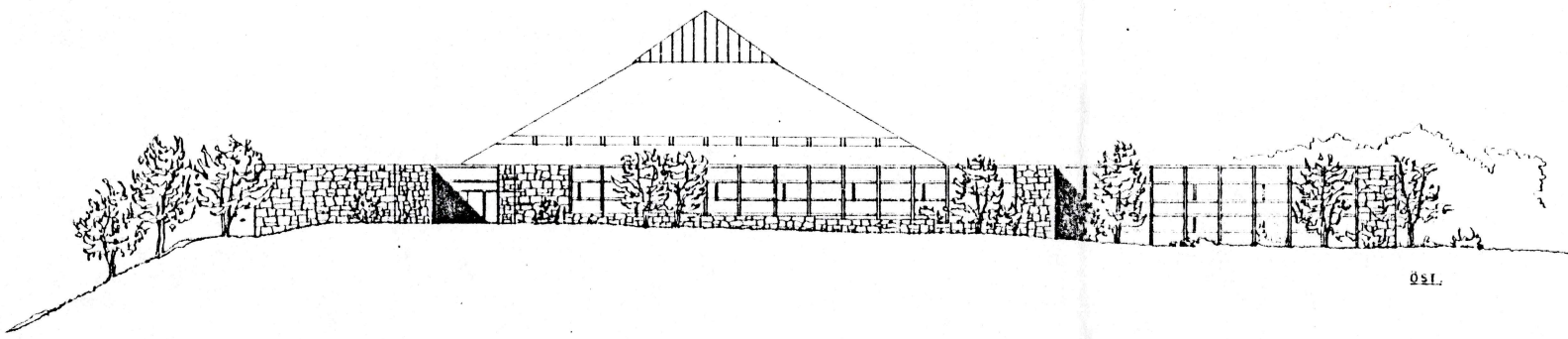
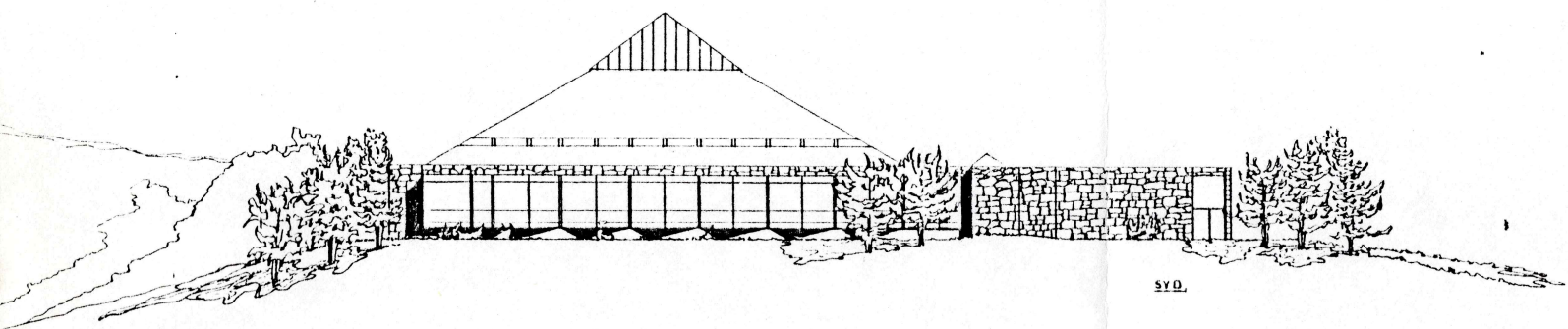
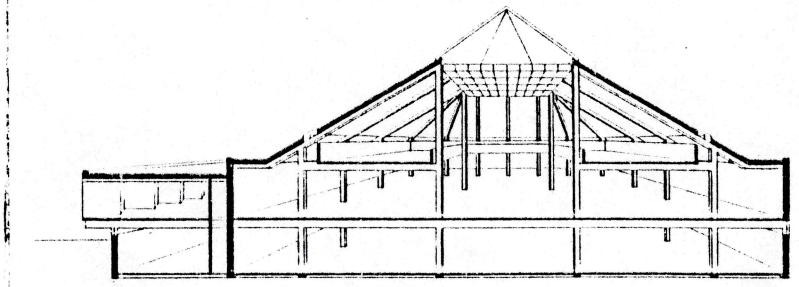
Kåre Sønsterud (sign.)

Irene M. Asplin
Irene M. Asplin

Veallogg 1.

HARDANGERVIDDA MUSEUM

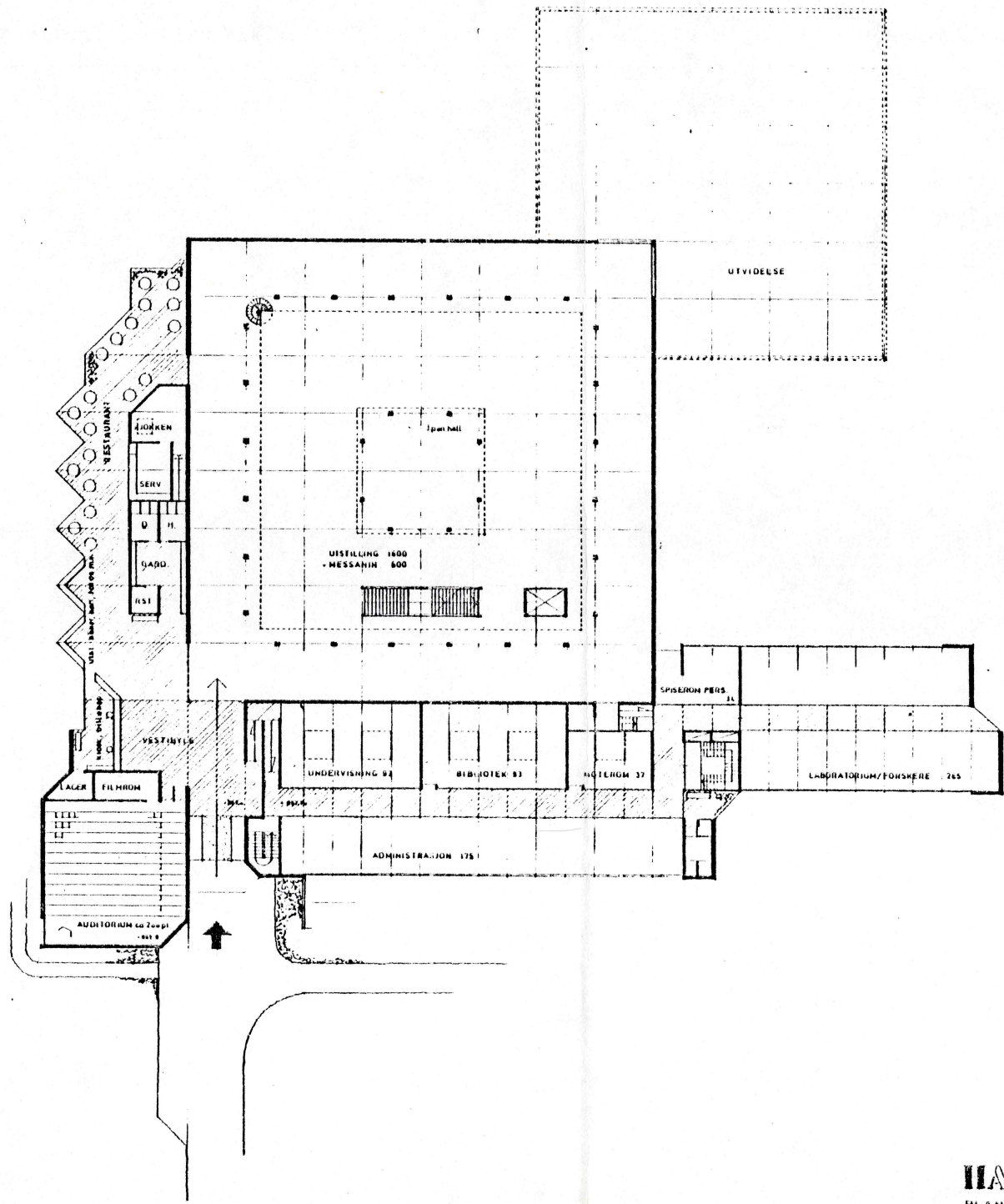
HARDANGERVIDDA MUSEUM

FASADER - INTERIÖRPERP. - MÅL 1:400.

HILDE MOHR ARKITEKT MHA

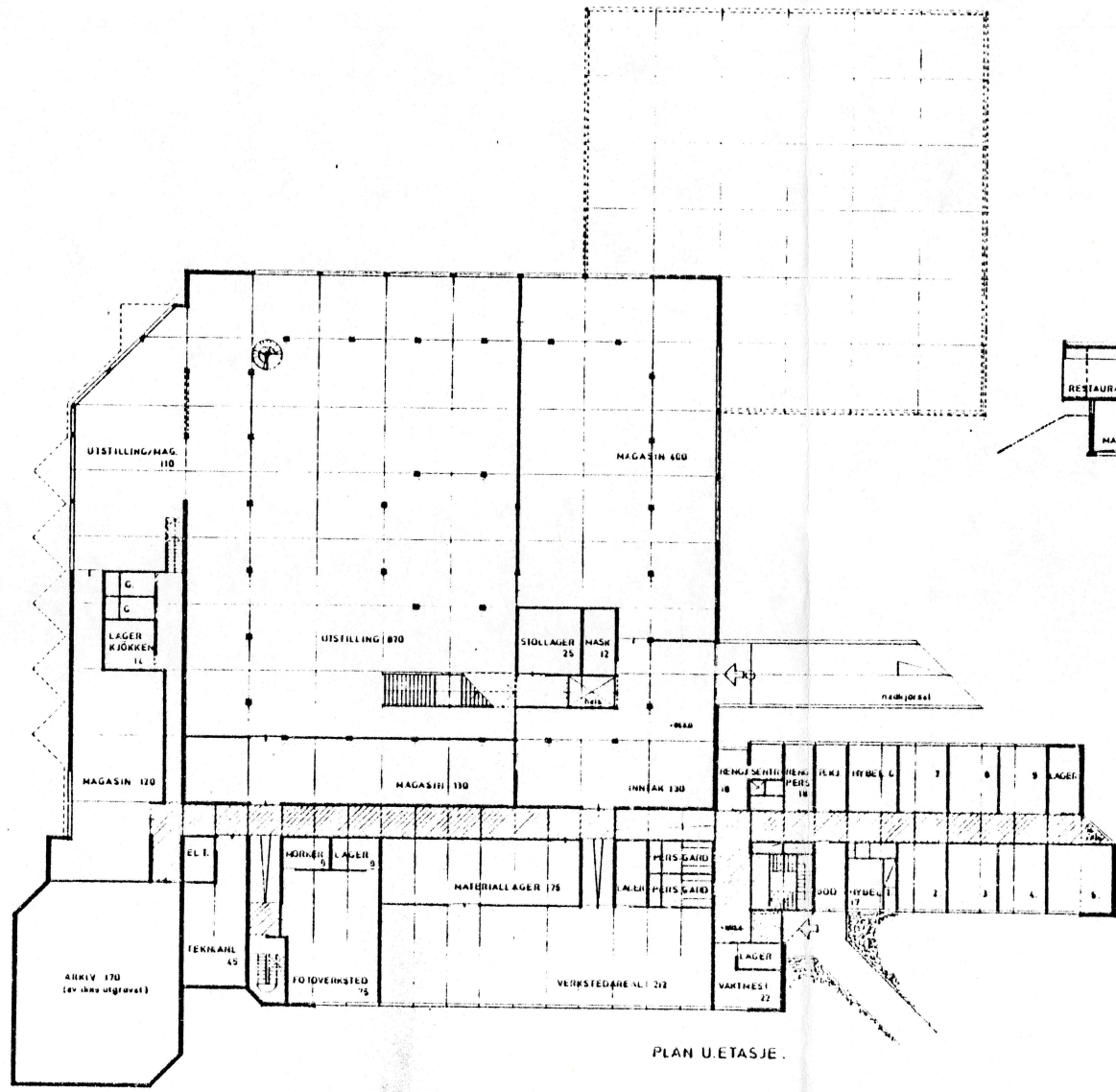
Valley 1/1

28

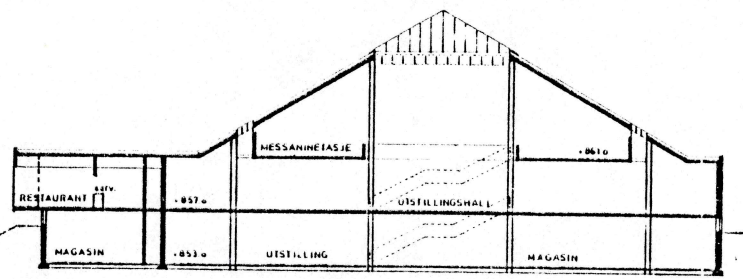

VARDANGERVIDVA MUSEUM
 PLAN 1 ETASJE - MÅL 1:400

Vedlegg 1

PLAN U. ETASJE.

SNITT.

Handwritten signature or initials

1. Aktuelle arbeidsoppgaver i forbindelse med museet?

2. Hvilke samarbeidsområder vil bli aktuelle mellom Hardangervidda Museum og ditt fagområde/institusjon, andre museer eller andre (næringsliv, offentlig forvaltning) ?

3. Ideer til tverrfaglig samarbeid om prosjekter?

4. Aktiviteter tilknyttet museet og Vidda?

5. Ressursbehov:
 - a) Utstyr (f. eks. foto, film, video, overhead, spesielle instrument osv.):

 - b) Personell (f. eks. administrasjon, kontorhjelp, transporthjelpere o.a.):

6. Ideer til registreringsoppgaver og innsamling som museet allerede nå bør begynne med: (f. eks. foto, stadnamn, muntlig tradisjonsstoff, planter osv.):

7. Ideer til bruken av Hardangervidda i forbindelse med museet?

8. Litteratur. Til Hardangervidda Museum er en interessert i oppgaver over litteratur om Hardangervidda fra alle fagområder eller opplysninger om hvor slikt finnes. Hvis det finnes kopi av litteraturlister tilgjengelig er en interessert i kjøp eller lån av denne.
9. Rombehov for ditt fagområde:
- Utstillingsplass:
 - Kontorplass, lesesalsplass:
 - Magasinplass:
 - Annet?
10. Romløsning. Vedlagt finnes kopi av arkitekttegning til Hardangervidda Museum. Generell kommentar til romløsningen:
11. Ideer til musealt bruk av arealet inne og ute?
12. Ideer omkring arrangementer eller utstillinger som det vil bli interessant å legge til Hardangervidda Museum (inkludert aktiviteter for publikum)?

UNIVERSITETET I OSLO

4

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

KOPI

P.O.N. Til
overlevering

Hardangervidda museum,
Hol kulturkontor,
3576 HOL.

OSLO, 10. mars 1988.

SAKSBEHANDLER:

DERES REF.:

VAR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR) 594/88 AEC/gi

FAGPLAN FOR HARDANGERVIDDA MUSEUM.

Brev og spørreskjema har vært diskutert på Universitetets Oldsaksamling. I diskusjonen har Inge Lindblom og Tom Bloch-Nakkerud, som representanter for Hallingdalsprosjektet deltatt sammen med undertegnede. Irmelin Martens, museumsavdelingens leder har gitt kommentarer.

Vi finner at arbeidet med en fagplan for Hardangervidda museum er et så stort og viktig arbeid at det burde hatt en langt grundigere behandling på Oldsaksamlingen enn de "minutter til å fylle ut skjemaet" som det bes om i brev av 22. februar. Arbeidssituasjonen på Oldsaksamlingen gjør at vi dessverre ikke har anledning til en så grundig og inngående behandling som vi gjerne ville. Som det vel vil være kjent for Hol kulturkontor, arbeides det for tiden med en omlegging av kulturminnevernets administrasjon på landsplan. Miljøverndepartementets tanke er at en hel del av arbeidet etter Lov om kulturminner skal delegeres ut fra de fem arkeologiske muséer og Riksantikvaren, til arkeologer plassert sentralt i de enkelte fylker. Hardangervidda museums interesseområde går inn i to museumsdistrikt, Oslo og Bergen, og dekker deler av tre fylker. Å legge forvaltningsansvar til dette museum vil derfor gå fullstendig på tvers av de planer Miljøverndepartementet har, og det vil kunne gi store praktiske og administrative vanskeligheter. Vi anser ikke dette som noen realistisk løsning. At det kan samarbeides om enkelte forvaltningssaker er en helt annen ting, men også det vil være avhengig av hvilken bemanning Hardangervidda museum får.

Oldsaksamlingen savner en vurdering av hvilket fagpersonale man har tenkt seg Hardangervidda museum skal ha. De aktiviteter muséet kan drive, vil i høy grad være avhengig av personalets fagutdannelse og kompetanse.

./2

Arkeologisk forskning og formidling er i stor grad basert på et arkeologisk gjenstandsmateriale i tillegg til de faste fornminner. Det arkeologiske gjenstandsmateriale forvaltes av de 5 arkeologiske landsdelsmuséene i medhold av lov om kulturminner. Oldsaksamlingen stiller seg som regel villig til utlån av gjenstander til konkrete utstillingsformål. Utover dette vil det meget sjelden bli deponert oldsaksmateriale i andre muséer.

Vi vil, når muséet har funnet sin form, komme tilbake til konkrete samarbeidsmuligheter og samarbeidsprosjekter med Oldsaksamlingen, men synes det foreløpig er noe tidlig å gå inn på dette i detalj. Når det gjelder spørsmålene i skjemaet, er våre svar basert på Oldsaksamlingens arbeidsområde, uten sideblikk på de andre fagområder Hardangervidda museum er interessert i.

1. Vi anser en formidling og tilretteleggelse av Hardangerviddas arkeologiske materiale som en viktig arbeidsoppgave for Hardangervidda museum.
2. Pleie- og formidling av faste fornminner på Hardangervidda, formidling av funn i museal og skriftlig sammenheng samt forskning i Hardangerviddas arkeologi, er de samarbeidsområder vi regner som mest aktuelle.
3. Når det gjelder tverrfaglig samarbeid, viser vi til de økologiske grunnsynspunkter som lå til grunn for Hardangerviddaprojektet (HTK), og vi vil foreslå at man fortsetter det meget fruktbare samarbeidet mellom lokale krefter og fagfolk som har nedfelt seg i Hallingdalsprosjektet og som har gitt meget gode resultater.
4. Vi vil foreslå at man legger opp til "kulturstier" av vekslende lengde, leirskoleprosjekter og demonstrasjoner av forskjellige typer kulturminner i forbindelse med planlagte ekskursions.
5. Vi vil anbefale at man for forskningsformål og formidlingsarbeid anskaffer en P.C. med muligheter for enkel "desc-top-publishing". Vanlig audiovisuelt utstyr og et mørkerom for svart/hvitt mørkeromsarbeid bør inngå i utstyret.
- 5b. Minimumsbemanning på vitenskapelig sektor må være en førstekonservator/museumsstyrer med embetseksamen, og en konservator med embetseksamen. Den ene bør hentes fra naturvitenskapelig miljø, den andre fra kulturhistorisk miljø. Begge bør ha praksis i museumsarbeid og/eller formidling og tverrvitenskapelig forskningserfaring.
6. Fortsette den registrering av Hardangerviddas fornminner som er igangsatt i forbindelse med HTK og Hallingdalsprosjektet.

Hardangervidda museum, 3576 Hol

- side 3 -

7. Konferer svar på punkt 4.
8. Vi har dessverre ikke kapasitet til å utarbeide litteraturlister om arkeologisk litteratur for Hardangervidda.
9. Kan vanskelig besvares før muséet og samarbeidet har funnet sin form.
10. Ved rask gjennomgang ser forslaget fornuftig ut.
- 11 og 12. Vi anser dette som oppgaver som først og fremst må løses av de fagfolk som blir tilsatt på muséet.

Vi ønsker lykke til med utarbeidelse av fagplanen, og ser frem til samarbeid i årene som kommer.

Beste hilsen

Arne Emil Christensen
førstekonservator
formann for Oldsaksamlingens fornminneutvalg

UNIVERSITETET I OSLO

OLDSAKSAMLINGEN
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1
TELEFON (02) 41 63 00

UNIVERSITY MUSEUM OF
NATIONAL ANTIQUITIES
FREDERIKS GATE 2, 0164 OSLO 1

KOPI

Hardangervidda museum,
Hol kulturkontor,
3576 HOL.

OSLO, 10. mars 1988.

SAKSBEHANDLER:

DERES REF.:

VAR REF.: (BES OPPGITT VED SVAR) 594/88 AEC/gi

Oversendes uten følgeskriv
fra Universitetets Oldsaksamling
til Fylkeskonservatorens orientering.
Oslo

FAGPLAN FOR HARDANGERVIDDAS MUSEUM.

Brev og spørreskjema har vært diskutert på Universitetets Oldsaksamling. I diskusjonen har Inge Lindblom og Tom Bloch-Nakkerud, som representanter for Hallingdalsprosjektet deltatt sammen med undertegnede. Irmelin Martens, museumsavdelingens leder har gitt kommentarer.

Vi finner at arbeidet med en fagplan for Hardangervidda museum er et så stort og viktig arbeid at det burde hatt en langt grundigere behandling på Oldsaksamlingen enn de "minutter til å fylle ut skjemaet" som det bes om i brev av 22. februar. Arbeidssituasjonen på Oldsaksamlingen gjør at vi dessverre ikke har anledning til en så grundig og inngående behandling som vi gjerne ville. Som det vel vil være kjent for Hol kulturkontor, arbeides det for tiden med en omlegging av kulturminnevernets administrasjon på landsplan. Miljøverndepartementets tanke er at en hel del av arbeidet etter Lov om kulturminner skal delegeres ut fra de fem arkeologiske muséer og Riksantikvaren, til arkeologer plassert sentralt i de enkelte fylker. Hardangervidda museums interesseområde går inn i to museumsdistrikt, Oslo og Bergen, og dekker deler av tre fylker. Å legge forvaltningsansvar til dette museum vil derfor gå fullstendig på tvers av de planer Miljøverndepartementet har, og det vil kunne gi store praktiske og administrative vanskeligheter. Vi anser ikke dette som noen realistisk løsning. At det kan samarbeides om enkelte forvaltningssaker er en helt annen ting, men også det vil være avhengig av hvilken bemanning Hardangervidda museum får.

Oldsaksamlingen savner en vurdering av hvilket fagpersonale man har tenkt seg Hardangervidda museum skal ha. De aktivtetter muséet kan drive, vil i høy grad være avhengig av personalets fagutdannelse og kompetanse.

./2

Arkeologisk forskning og formidling er i stor grad basert på et arkeologisk gjenstandsmateriale i tillegg til de faste fornminner. Det arkeologiske gjenstandsmateriale forvaltes av de 5 arkeologiske landsdelsmuséene i medhold av lov om kulturminner. Oldsaksamlingen stiller seg som regel villig til utlån av gjenstander til konkrete utstillingsformål. Utover dette vil det meget sjelden bli deponert oldsaksmateriale i andre muséer.

Vi vil, når muséet har funnet sin form, komme tilbake til konkrete samarbeidsmuligheter og samarbeidsprosjekter med Oldsaksamlingen, men synes det foreløpig er noe tidlig å gå inn på dette i detalj. Når det gjelder spørsmålene i skjemaet, er våre svar basert på Oldsaksamlingens arbeidsområde, uten sideblikk på de andre fagområder Hardangervidda museum er interessert i.

1. Vi anser en formidling og tilretteleggelse av Hardangerviddas arkeologiske materiale som en viktig arbeidsoppgave for Hardangervidda museum.
2. Pleie- og formidling av faste fornminner på Hardangervidda, formidling av funn i museal og skriftlig sammenheng samt forskning i Hardangerviddas arkeologi, er de samarbeidsområder vi regner som mest aktuelle.
3. Når det gjelder tverrfaglig samarbeid, viser vi til de økologiske grunnsynspunkter som lå til grunn for Hardangerviddaprojektet (HTK), og vi vil foreslå at man fortsetter det meget fruktbare samarbeidet mellom lokale krefter og fagfolk som har nedfelt seg i Hallingdalsprosjektet og som har gitt meget gode resultater.
4. Vi vil foreslå at man legger opp til "kulturstier" av vekslende lengde, leirskoleprosjekter og demonstrasjoner av forskjellige typer kulturminner i forbindelse med planlagte ekskursionsjoner.
5. Vi vil anbefale at man for forskningsformål og formidlingsarbeid anskaffer en P.C. med muligheter for enkel "desc-top-publishing". Vanlig audiovisuelt utstyr og et mørkerom for svart/hvitt mørkeromsarbeid bør inngå i utstyret.
- 5b. Minimumsbemanning på vitenskapelig sektor må være en førstekonservator/museumsstyrer med embetseksamen, og en konservator med embetseksamen. Den ene bør hentes fra naturvitenskapelig miljø, den andre fra kulturhistorisk miljø. Begge bør ha praksis i museumsarbeid og/eller formidling og tverrvitenskapelig forskningserfaring.
6. Fortsette den registrering av Hardangerviddas fornminner som er igangsatt i forbindelse med HTK og Hallingdalsprosjektet.

Hardangervidda museum, 3576 Hol

- side 3 -

7. Konferer svar på punkt 4.
8. Vi har dessverre ikke kapasitet til å utarbeide litteraturlister om arkeologisk litteratur for Hardangervidda.
9. Kan vanskelig besvares før muséet og samarbeidet har funnet sin form.
10. Ved rask gjennomgang ser forslaget fornuftig ut.
- 11 og 12. Vi anser dette som oppgaver som først og fremst må løses av de fagfolk som blir tilsatt på muséet.

Vi ønsker lykke til med utarbeidelse av fagplanen, og ser frem til samarbeid i årene som kommer.

Beste hilsen

Arne Emil Christensen
førstekonservator
formann for Oldsaksamlingens fornminneutvalg

Til: *Pet Oskar Nybraget*

HARDANGERVIDDA MUSEUM - VENNEFORENING

HARDANGERVIDDA MUSEUM ble stiftet 25. september 1987 på Dagali av entusiaster, som alle hadde et kjært forhold til Hardangervidda. I dag har interimstyret for HARDANGERVIDDA MUSEUM representanter fra Rollag, Nore og Uvdal, Aurland og Hol kommuner og fra Hordaland og Buskerud fylkeskommuner.

Vedlagte brosjyre vil gi deg innblikk i de tanker og ideer som HARDANGERVIDDA MUSEUM vil realisere. For å få realisert disse ideene trenger vi også din hjelp, - en hjelp du kan gi oss ved å tegne deg som medlem av HARDANGERVIDDA MUSEUMs venneforening.

Som medlem vil du få tilsendt medlemskort, og etterhvert også videre informasjon om HARDANGERVIDDA MUSEUM.

Du kan tegne medlemskap i HARDANGERVIDDA MUSEUMs venneforening ved å fylle ut vedlagte svarslipp, eller ved å ringe opp en av undertegnerne av dette brevet.

Dagali, *2/3-89*

Med hilsen

Ulf Kløve

Kåre Sønsterud

Irene M. Asplin
Irene M. Asplin

Johan Brun

Thora Sønsterud

.....

Undertegnede ønsker å støtte arbeidet for at HARDANGERVIDDA MUSEUM kan realiseres og tegner seg hverved som medlem i HARDANGERVIDDA MUSEUMs venneforening.

Navn:

Adresse:
(Sendes til: HARDANGERVIDDA MUSEUMs venneforening, v/ Irene M. Asplin, 3576 HOL.)